Školní vzdělávací program
INTEGRÁL

Soukromá základní škola INTEGRÁL
pro žáky se specifickými poruchami učení, s.r.o.
Jana Masaryka 25, Praha 2, 120 00

Obsah

1. Identifikační údaje....3

2. Charakteristika školy....6

2.1 Úplnost a velikost školy....6
2.2 Umístění školy....6
2.3 Vybavení školy....6
2.4 Charakteristika pedagogického sboru....8
2.5 Charakteristika žáků....8
2.6 Školní parlament....9
2.7 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce....9
2.8 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty....10

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu....11

3.1 Zaměření školy....11
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie....12
3.3 Zabezpečení vzdělávání žáků se SVP....29
3.4 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných....36
3.5 Prevence sociálně patologických jevů....37
3.6 Školní družina....38
3.7 Začlenění průřezových témat....39

4. Učební plán....45

4.1 Tabulace učebního plánu....45
4.2 Poznámky k učebnímu plánu....49

5. Učební osnovy....51

5.1 Jazyk a jazyková komunikace....51
5.2 Matematika a její aplikace....60
5.3 Informační a komunikační technologie....63
5.4 Člověk a jeho svět....65
5.5 Člověk a společnost....73
5.6 Člověk a příroda....78
5.7 Umění a kultura....84
5.8 Člověk a zdraví....93
5.9 Člověk a svět práce....99
5.10 Volitelné předměty....101

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy....107

6.1 Hodnocení žáka ve škole....107
6.2 Pravidla pro hodnocení žáka....108
6.3 Autoevaluace školy a její autoevaluační činnost....109

1. Identifikační údaje

Název školního vzdělávacího programu:

Integrál

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Koordinátor ŠVP:

Ing. Bc. Václav Vojta

Kontakty:

telefon: +420 224 253 470

web: www.skolaintegral.cz

e-mail: reditel@skolaintegral.cz

IČ: 25602578

IZO: 108 056 856

RED-IZO: 600 020 835

Zřizovatel školy:

Bc. Eliška Hofmanová

252 04 Čísovice 254

IČ: 87954290

Statutární orgán:

Pavla Jandová

jednatel s.r.o.

Bojov 04, 252 10 Mníšek pod Brdy

IČ: 25602578

telefon: 775 981 475

Poskytovaný obor vzdělání:

79-01-C/01 Základní škola

délka studia: 9 roků

Údaje o škole:

Název školy:

Soukromá Základní škola Integrál pro žáky se SPU, s.r.o.

Adresa školy:

Jana Masaryka 25/360, 120 00 Praha 2

Místo poskytovaného vzdělávání:

Jana Masaryka 25/360, 120 00 Praha 2

Ředitelka školy:

Mgr. Bc. Alice Běhounková

Zástupci ředitelky:

Mgr. Jana Jarošová

Ing. Bc. Václav Vojta

Platnost dokumentu:

Od 1. 9. 2022

Tímto dnem zároveň končí platnost ŠVP ZV Integrál, který byl v platnosti od 1. 9. 2017. Pokud se změní učební plán, bude vždy ve stejné složce s tímto dokumentem.

3. novela ŠVP ZV Integrál byla projednána školskou radou dne 7. 9. 2022 a pedagogickou radou 21. 6. 2022 s platností od 1. 9. 2022.

.....

Mgr. Bc. Alice Běhounková razítko školy

ředitelka školy

2. Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

SoZŠ Integrál je menší škola rodinného typu, založená r. 1991. Je úplnou základní školou, která poskytuje základní vzdělání cca 105 dětem v 1. až 9. postupném ročníku. V každém ročníku probíhá výuka jen v jedné třídě s maximálním počtem 16 žáků (v prvním a druhém ročníku do 8 žáků).

Škola je umístěná v centru Prahy, 5 minut od nejbližší stanice metra na Náměstí Míru. Tato poloha je velmi výhodná i pro děti dojíždějící ze všech částí Prahy a mimopražské, kterých je téměř 10%. Budova je součástí staré vinohradské zástavby, která jí poskytuje klid a dodává vážnosti. Přínosem je i dostupnost parků a městské zeleně v nejbližším okolí - Riegrovy sady, Havlíčkovy sady apod.

2.2 Umístění školy

Škola je situována v oblasti Královských Vinohrad s výbornou dostupností městskou hromadnou a pražskou integrovanou dopravou. Proto je dobře dosažitelná i pro žáky, kteří do ZŠ Integrál dojíždějí každý den např. i ze středočeského kraje.

Jedná se o budovu s mnohaletou školní tradicí, v minulosti se zde nacházela mateřská škola. Za tím účelem byl dům i postaven.

2.3 Vybavení školy

Výuka probíhá v devíti kmenových učebnách a pěti odborných učebnách. Dvě učebny jsou určeny pro výuku jazyků a dělených předmětů, dále je zde učebna pro reedukaci SPU a logopedii, dílna na pracovní činnosti vybavená keramickou pecí a školní cvičná kuchyně. Díky patrovým vestavbám ve třídách vznikl prostor pro dvě další odborné učebny - počítačovou a výtvarnou dílnu.

Školní budova má prostorné světlé chodby využitelné pro aktivní odpočinek žáků o přestávkách a vybavené ribstoly a sedacími kouty. Interiér školy vyzdobený žákovskými pracemi a bohatou zelení je velmi vlídný, příznivý a působí optimisticky a

domácky. Třídy jsou rozmístěné do třech podlaží, jsou teplé, světlé, vybavené jednomístnými lavicemi.

V areálu školy je venkovní kombinované hřiště vhodné zejména pro míčové hry (malá kopaná, odbíjená, košíková). Je zde i vhodný prostor pro skok daleký a přírodní učebnu. V odpoledních hodinách je hojně využíváno i žáky pobývajícími ve školní družině. Pro ně je určen odpočinkový altán a provazová pyramida, která byla pořízena za finance získané ze sběru druhotných surovin. Největším problémem je chybějící tělocvična. V posledních osmi letech se nám ale daří rozvíjet úzkou spolupráci se sousední základní školou sídlící na adrese Jana Masaryka 21. Díky pochopení jejího vedení jsme měli i letos k dispozici tělocvičnu pro výuku tělesné výchovy nejvíce problematických tříd I. stupně (1. - 3.) a kroužek sportovních her I. stupně vždy na jeden celý den, který jsme si mohli časově zorganizovat dle vlastních potřeb. Žáci 4. – 5. ročníku a dívky ze 7. - 9. ročníku využívali k plnění osnov tělesné výchovy tělocvičnu ZŠ pro žáky s vadami zraku na Náměstí Míru. Důvodem jejího využití i za cenu prodloužení přesunu na výuku bylo kvalitnější vybavení a lepší prostorové podmínky. Nejstarší žáci (6. - 9. ročník) docházeli již tradičně do vzdálenější, ale zato dobře vybavené tělocvičny v ZŠ Sázavská – dívky v pondělí brzy ráno a chlapci v pátek odpoledne.

Co se týká materiálních a technických podmínek - za zmínku stojí vybavení počítačové učebny devíti kusy průběžně obnovovaných počítačů, 3D tiskárnou a dalším doplňkovým zařízením. Také ve všech ostatních učebnách je dispozici vždy jeden počítač pro práci s informačními zdroji. Počítač s připojením na internet je samozřejmostí ve všech pracovnách.

Dostatečné je i vybavení školy kvalitní audiovizuální technikou (dataprojektory, digitální kamera, digitální fotoaparát, zvuková aparatura, televize, DVD přehrávače) a reprodukčním zařízením (kopírka a tiskárna v kanceláři školy dostupné díky síťovému připojení ze všech učeben a sboroven + tři další nezávislé tiskárny v budově). Díky pečlivému využívání školného jsou ve škole interaktivní tabule ve všech kmenových třídách.

V roce 2007 byla dokončena výměna nábytku ve třídách. Rovněž byly ve škole rekonstruovány nevyhovující kryty na topení a instalováno nové osvětlení; v některých třídách byla vyměněna i podlahová krytina. V příštích letech chceme v tomto trendu pokračovat. Zatím těžko řešitelným problémem se z finančního hlediska jeví zavedení vody do všech tříd (v současné době je tomu tak v šesti učebnách).

Pro uložení pomůcek slouží z poloviny prostory vzniklé patrovými vestavbami. V některých z nich je vytvořeno místo i pro přípravnou práci učitele. Většina vyučujících má však své zázemí ve dvou sborovnách.

Učebnice a didaktické pomůcky jsou pořizovány průběžně dle potřeby v závislosti na finančních možnostech školy. Na výrobě některých pomůcek se podílejí i sami žáci. Obohacování sbírek kabinetů o další inventář je každoročně věnována velká pozornost. Jsou zakupovány učebnice a pracovní sešity se snahou vyhovět většině požadavků vyučujících. Všem zájemcům dobře slouží žákovská i odborná knihovna, jejíž inventář je průběžně doplňován o nové tituly.

V roce 2005 byla částečně zrekonstruována i školní kuchyně, která je nedílnou součástí školy. Na základě odborného posouzení byla zřízena jednotlivá pracoviště a vybavena celkem 2 nerezovými pracovními stoly, drtičem odpadu, elektrickým ohřívačem talířů, elektrickým výdejovým stolkem a chladničkou pro uchovávání salátů a moučníků. Ve školní jídelně byla provedena rekonstrukce podlahy a nakoupeny nové stoly a židle.

2.4 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří 34 členů, z toho 8 externích. V něm se spojují mladí i zkušení pedagogové. Polovina z nich pracuje ve škole déle než 10 let. 85 % učitelů je plně kvalifikovaných. Z toho téměř 30 % z nich má speciálně pedagogické vzdělání, ostatní absolvovali šedesáti hodinový kurz o problematice SPU. Téměř všichni učitelé prošli kurzy Čtením a psaním ke kritickému myšlení, seminářem MBTI a kurzem komunikace. Kolegyně působící na I. stupni se seznámily na letních školách s programem Začít spolu. Všichni pedagogičtí pracovníci jsou proškoleni v problematice osobnostní a sociální výchovy a absolvovali kurz počítačové gramotnosti.

Ve škole pracuje výchovný poradce, metodik prevence rizikového chování (se specializací z etopedie), dramaterapeut, tři speciální pedagogové (z toho jeden logoped s atestační zkouškou ve zdravotnictví) a školní psycholog. Muzikoterapii a arteterapii vedou externí odborníci. Ve školní družině pracují dvě vychovatelky.

Koncepce školy klade zvýšené nároky na pedagogické pracovníky. Vyžadují citlivé respektování individuálních zvláštností žáků, značné porozumění pro jejich specifické potřeby, trpělivost, toleranci a ochotu dětem pomáhat a povzbudivě je motivovat pro školní práci. Je nutné přiměřenými požadavky a s pedagogickým taktem předcházet psychickému zatížení dětí, a tak se podílet na vytváření příznivých podmínek výuky. Nezbytná je i vzájemná komunikace mezi všemi zaměstnanci školy, včetně provozních zaměstnanců. Jen díky ní je možné zajistit kvalitní a komplexní péči o žáky.

2.5 Charakteristika žáků

Žáci jsou skupinově integrováni na základě doporučení Školského poradenského zařízení. K 30. 6. 2017 navštěvovalo školu celkem 104 takových žáků, z toho jeden žák v zahraničí. V celkovém součtu pak má nejvíce žáků potvrzenu diagnózu specifických poruch učení (50 žáků, tj. 48%) jednak v různých kombinacích jednotlivých DYS – poruch, a za druhé také např. s poruchou pozornosti (ADD) a hyperaktivity (ADHD), příp. s řečovými vadami.

Dále má 11 žáků (tj. 11%) prokázánu poruchu autistického spektra (PAS), 12 žákům (tj. 12%) byla diagnostikována izolovaná řečová vada různého stupně závažnosti (dyslalie, dysartrie, vývojová dysfázie expresivního i receptivního typu).

Ve 30 případech (tj. 29%) se u žáků jedná o kombinované postižení, tj. souběh dvou a více na sobě nezávislých handicapů.

Žáci jsou vzděláváni ve speciálních třídách od 1. do 9. ročníku. Maximální počet dětí je v 1. – 2. ročníku 7-8 žáků, ve 3. - 4. ročníku 12 žáků, od 5. ročníku 15, výjimečně 16 žáků (na základě písemného rozhodnutí zřizovatelky školy). Výsledkem kumulace těchto žáků je větší neklid při výuce, velké rozdíly v jejich výkonnosti a schopnosti koncentrace a zvýšené nároky na pestrost používaných metod. Na 1. stupni je v každé třídě zřízena pozice asistenta pedagoga, který je přítomný na vybrané vyučovací předměty.

Noví žáci nastupují do školy po celý školní rok, což klade na učitele zvýšené nároky při jejich zapojení do výuky. Daří se to jen díky uplatňování individuálního přístupu s ohledem na potřeby dětí. K největší obměně třídního kolektivu dochází tradičně v šestém ročníku v důsledku odchodu žáků na běžné školy, školy s určitou profilací nebo výjimečně i na osmiletá gymnázia. Z důvodu usnadnění adaptace a sžití se žáků celé třídy a nového třídního učitele pořádáme pravidelně v průběhu prvního čtvrtletí třídenní zátěžový seznamovací kurz. Pro žáky prvního ročníku organizujeme výjezdový kurz za účelem adaptace na školní prostředí a vytvoření adekvátních interpersonálních vztahů.

Žáci se fakticky podílejí na chodu školy prostřednictvím Rady žáků, do níž jsou každoročně voleny děti od páté třídy. Nejvýrazněji se však činnost Rady žáků projevuje pořádáním akcí v projektu Adopce na dálku, ve kterém se děti rozhodly pomáhat indickému chlapci Thomasu Robertovi.

2.6 Rada žáků

Žáci se podílejí na řízení školy zejména prostřednictvím školního parlamentu, kde dávají podněty a připomínky k životu a organizaci školy, navrhují a sami organizují své vlastní projekty a soutěže. Rada žáků má tradici již od roku 1996 a v jejím vedení se vystřídala výchovná poradkyně, vyučující občanské výchovy a školní psycholožka.

2.7 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Škola je od r. 1992 zapojena do celonárodní sítě Škol podporujících zdraví a všechny naše aktivity a snahy vedou ke zkvalitňování výuky a zlepšování prostředí školy.

Od ledna 2006 jsme se účastnili dvouletého projektu Zavádění osobnostní a sociální výchovy do školních vzdělávacích programů ZŠ a osmiletých gymnázií v Praze, který realizovalo občanské sdružení Projekt Odyssea. V dubnu 2006 byla škola IPPP zařazena do dalšího dvouletého projektu "PŠP - Poradenství - škola - povolání" zaměřeného na vybudování školního poradenského střediska a poskytování jeho služeb. V téže době jsme se též stali partnery obecně prospěšné společnosti Figurka při ověřování výsledků zapojení šachové hry ve výuce žáků se SVP. Tento projekt však trval pouhý rok. Kromě výše uvedeného je škola zapojena i do dlouhodobého ekologického projektu M.R.K.E.V. a Ekoškola, či do projektů typu Ovoce do škol a Školní mléko.

Pedagogové vzájemně spolupracují na pravidelných školních projektech. Pořádáme také kulturně vzdělávací akce, ozdravné nebo sportovně zaměřené pobyty, řadu exkurzí, lyžařský kurz, letní dětský tábor aj. Třídy pracují na projektech zaměřených na tvorbu kolektivu a týmové spolupráce a na respektování druhých osob a společných pravidel.

Vzdělávacím projektem, který spoluvytváří obsah vzdělávacího procesu 9. ročníku, jsou absolventské práce. Ty jsou ověřením toho, jak žáci zvládli kompetenci pro shromažďování informací, jejich třídění, vyhodnocování, uspořádání a prezentování. Obhájení práce je podmínkou pro uzavření známky z předmětu, z něhož si žák téma své práce a ovlivní jeho hodnocení.

V současné době škola nerozvíjí žádný dlouhodobý systematický projekt mezinárodní spolupráce (probíhá nanejvýše na úrovni konkrétních, krátkodobých akcí).

2.8 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Strategie školy spočívá v budování dobrých vztahů školy a rodiny s orientací na roli rodičů při výchově vlastních dětí. Škola je však otevřena všem účastníkům a zájemcům o školní dění na principu rovnoprávnosti. Při škole pracuje od počátku Rada rodičů a od roku 2006 i školská rada. Rodiče oceňují na škole, že se učitelé chovají k žákům přátelsky a podporují jejich spolupráci ve třídě, že škola vede žáky k odpovědnosti za jejich chování a budoucnost, že ve škole pracuje školní psycholog na plný úvazek. Dále pozitivně hodnotí uplatňování individuálního přístupu k žákům a motivaci k práci, přátelskou atmosféru školy a poskytování nadstandardní péče. Naopak problémy spatřují v absenci tělocvičny a oddělených odborných učeben a ve vzrůstajícím školném díky nedostatečným státním dotacím. Spolupráce s rodiči žáků se neustále rozvíjí. V době konzultačních hodin bývají žáci přítomni jednání rodičů a učitele. Rodiče mohou kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím navštívit i školní

výuku. O činnosti školy jsou informováni prostřednictvím stále aktualizovaných webových stránek školy.

Škole se však nejedná jen o jednostrannou komunikaci ve směru škola – zákonní zástupci. Vítáme také připomínky a objektivní zpětnou vazbu k naší práci. Proto jim v pravidelných intervalech zadáváme ankety na různá témata (výuka, klima školy, nadstandardní péče aj.). Vnímáme jejich názory jako cestu k odhalování nedostatků v naší práci a seriózně se jimi zabýváme.

Velmi intenzivně se rozvíjí kontakt s dětským oddělením Městské knihovny v Záhřebské ulici (pravidelné návštěvy, projekt Rytíř čtení, školní projekt Přespání). Nezanedbatelný význam má i spolupráce s Městskou policií hl. m. Prahy (přednášky v rámci prevence rizikového chování).

Úzce spolupracujeme ale i se ZOO Praha při sponzorování levharta mandžuského a adopci komby ušaté a s domovy pro seniory v okolí školy.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Školní vzdělávací program vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí rámcově vzdělávacího programu základního vzdělání a z koncepce Projektu Integrál, který řeší netradičně problém výuky dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Koncepce školy je zaměřena na žáky se specifickými poruchami učení a jinými lehčími odchylkami ve vývoji. Škola není určena žákům se sníženými rozumovými schopnostmi a s vážnými poruchami chování.

Základem je komplexní péče, zaměřená na dosažení studijních výsledků, které odpovídají skutečným vlohám a intelektu jednotlivých žáků bez psychického zatížení. Speciálními metodami, přiměřenými požadavky a povzbudivým hodnocením posiluje zdravé sebevědomí dětí z úspěšnosti s pocity jistoty a bezpečí. Současně partnerskými vztahy mezi učiteli, žáky a rodiči, založenými na vzájemné důvěře a porozumění, vytváří školní klima, příznivé pro harmonický rozvoj osobnosti a cílevědomou přípravu žáků na jejich optimální profesní uplatnění. K dosažení takto stanovených cílů uplatňuje škola některá pedagogicko-organizační opatření:

- snížené počty žáků ve třídách - 10 až 15 žáků, v prvním a druhém ročníku maximálně 8

- působení druhého učitele v hodinách českého jazyka a matematiky v pátém ročníku

- dělení tříd druhého stupně na skupiny v hodinách českého, anglického a německého jazyka, matematiky, chemie a fyziky, informatiky a pracovních činností

- individuální vzdělávací programy s ohledem na potřeby žáků
- poradenská, diagnostická a psychoterapeutická péče školního psychologa
- nápravná a logopedická péče speciálního pedagoga
- možnost absolvovat lekce muzikoterapie, arteterapie a dramaterapie
- zájmová činnost školního klubu a školní družiny
- kromě obědů i nabídka svačin, celodenního pitného režimu, Školního mléka a Ovoce do škol

Žáci jsou přijímáni na základě pedagogicko psychologického posouzení jejich individuality se zřetelem k integraci do třídního kolektivu. Rodiče jsou od vstupu dítěte do školy významným reedukačním činitelem. Na konzultacích, instruktážích a praktickým výcvikem pod odborným vedením získávají schopnost přímé účasti na procesu kompenzace obtíží svých dětí. S vědomím zvýšené odpovědnosti se jim dostává příležitost ke spokojenosti z úspěšného rodičovství.

Velká podobnost ideí našeho výchovně vzdělávacího projektu s filozofií Zdravých škol nás přivedla na myšlenku ucházet se o členství v tomto celonárodním projektu. Od našeho vstupu do sítě Zdravých škol v roce 1992 tak stále usilujeme o další rozvíjení výchovy ke zdraví ve vztahu k celému školnímu společenství. To předpokládá cílevědomé a nepřetržité úsilí o celkové ozdravění učebního a pracovního prostředí žáků, pedagogů i správních zaměstnanců. K tomu však nepřispívají jen materiální aspekty, ale i zodpovědnost a zprostředkování specifických poznatků a dovedností k formování postojů a chování, vedoucích ke zdravému způsobu života.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie představují společně uplatňované postupy, metody a formy práce, příležitosti, aktivity, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Smyslem a cílem základního vzdělávání je vybavit všechny žáky souhrnem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná. Tato úroveň tvoří základ pro další celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu.

Mezi nejdůležitější výchovně vzdělávací strategie SoZŠ Integrál uplatňované všemi pedagogy patří:

- osobnost učitele - jeho otevřenost a upřímnost

- respekt k osobnosti žáka

- spolupráce všech vyučujících

- pestré vyučovací metody, užívání alternativních forem výuky (Čtením a psaním ke kritickému myšlení, metody osobnostně sociální výchovy, projektové vyučování, činnostní učení, ve třídách I. stupně metoda Začít spolu)

- využívání všech dostupných informačních zdrojů

- práce ve skupinách

- přiměřená zátěž

- pozitivní motivace

- sebehodnocení - práce s chybou

- vytváření skupinových pravidel a důraz na jejich vědomé dodržování

- spolupráce se školní psycholožkou - nácvik sociálních dovedností

- nápravná a terapeutická činnost

- konzultace a spolupráce s rodiči

Všichni pedagogové školy uplatňují při výuce i mimo ni následné společné postupy, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

3.2/01

KOMPETENCE K UČENÍ dle RVP ZV	**Výchovně-vzdělávací strategie a postupy školy**	**Konkrétní metody a formy práce**
Žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení,	· Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich budoucnost - připravujeme je na celoživotní učení.	- společná formulace cílů činnosti při každé vyučovací hodině - kariérové poradenství v 8. ročníku - beseda s absolventy pro žáky 9. ročníku - průběžné sledování schopností žáků školním psychologem - konzultace s rodiči za účasti žáků

projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení.	· Motivujeme k učení - snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení. · Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnost.	- motivující prostředí - vhodný pracovní režim - alternativní formy a metody výuky vhodné pro žáky se SPU - v nesoutěžním prostředí dát vyniknout i méně nadaným žákům - učení trpělivosti, povzbuzování žáků - samostatné organizování některých akcí žáky při i mimo vyučování (ozdravné pobyty tříd, Čertí rojení, Masopustní průvod, Veletrh zemí, Výstava knih, …)
Žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě.	· Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v odborné literatuře a na internetu. · Podporujeme používání výpočetní techniky ve všech vyučovacích předmětech.	- důraz na čtení s porozuměním, práci s textem a vyhledávání informací - zadávání takových úkolů, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů - zpracovávání samostatných prací (referáty, prezentace) za použití výpočetní techniky - využívání výukových programů při výuce i při reedukaci SPU
Žák operuje s obecně	· Vycházíme z dřívějších znalostí a dovedností	- prožitkové a projektové vyučování, kdy žáci docházejí sami

užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na mat., přírodní, spol. a kulturní jevy.	žáků, opakujeme je a zdokonalujeme. · Ve výuce reagujeme na aktuální dění ve světě.	k objevům, řešením a závěrům - metody RWCT - využívání nabídky nestátních neziskových organizací - mezipředmětové vztahy - realizace společensky prospěšných projektů - reflexe společenského a přírodního dění ve výuce

3.2/02

Žák samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.	• Iniciujeme a podporujeme samostatnost a tvořivost. · Podporujeme možnost volit různé přijatelné způsoby dosažení cíle. · Umožňujeme žákovi experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry.	- realizace vlastních nápadů žáků za určených podmínek - kladení otevřených otázek - podpora účasti žáků v soutěžích a olympiádách podle jejich zájmu - zájem o názory, náměty a zkušenosti žáků - zadávání zajímavých a problémových úloh - formulace hypotéz a ověřování jejich pravdivosti pokusem či pozorováním - umožnění prezentace výsledků práce žáků

Žák poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.	· Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení. · Používáme různých forem nadstandardní péče pro kompenzaci SPU u žáků. · Při hodnocení používáme převážně prvky pozitivní motivace. · Uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z hlediska osobního pokroku každého žáka · Vedeme sebe, žáky a rodiče k tomu, že důležitější jsou získané dovednosti a znalosti, než známka na vysvědčení.	- řešení úloh spjatých s praktickým životem - vypracování oborové práce - nápravná a terapeutická činnost - úlevy v klasifikaci a slovní hodnocení pro žáky s nejtěžšími formami SPU - šance pro žáka prožít úspěch - práce s chybou jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení - individuální vzdělávací plány pro vybrané žáky - zachování náročnosti výuky pro nadané žáky - vedení rodičů k pochopení potřeby slovního hodnocení pro žáky s těžšími formami SPU - péče o diferencované využívání slovního hodnocení

3.2/03

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ dle RVP ZV	Výchovně-vzdělávací strategie a postupy školy	Konkrétní metody a formy práce

Žák vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností.	· Učíme žáky nebát se problémů - problém není hrozba, ale výzva. · Na modelových příkladech učíme žáky algoritmu řešení problémů.	- aktivní zapojení do práce školního parlamentu a třídní samosprávy - užívání metod osobnostně sociální výchovy k řešení konfliktních situací
Žák vyhledá informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému.	· Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problémů. · Podporujeme originální způsoby řešení problému. · Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů.	- zapojení do matematických a biologických soutěží podle schopností a dovedností žáků - netradiční problémové úlohy ve vhodných oblastech vzdělávání - oceňování více cest, způsobů řešení - práce s informacemi ze všech možných zdrojů - vyhledávání, třídění a využívání vhodným způsobem - vedení žáků k používání internetu na úrovni věku

Žák samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy.	· Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. · Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problém řešit.	- vedení žáků k samostatnému řešení problémů (najít vhodné informace, požádat o pomoc, řešit nedorozumění, …) ve škole i mimo školu - řešení problémů školního života - třídní miniprojekty, projektové dny - absolventské práce žáků 9. ročníku spojené s obhajobou před komisí
Žák ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů.	· Vedeme žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti - na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení	- užívání metody „brainstormingu“ při řešení problémů - vyslechnutí názorů druhých - zaujmutí stanoviska a vhodná argumentace - pomoc druhému
Žák kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů	· Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problému. · Učíme žáky, jak některým problémům předcházet.	- hledání společného řešení problému, jeho obhajování - společné řešení situací, které vznikají při vyučování i mimo něj - konflikty mezi žáky, problémy s kázní a chováním,

zhodnotí.	· Při školních i mimoškolních akcích sledujeme, jak žáci zvládají praktické řešení problémů.	nedodržování pravidel, komunikace s jinými lidmi - dostatečný prostor pro žáky k vyjádření jejich názorů a postojů - prezentace názorů, myšlenek a nápadů v Radě žáků

3.2/05

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ **dle RVP ZV**	**Výchovně-vzdělávací strategie a postupy školy**	**Konkrétní metody a formy práce**
Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu.	· Učíme žáky vyjadřovat se ústně i písemně na úrovni odpovídající věku. · Vedeme žáky ke kultivované reprezentaci školy.	- prezentace výsledků individuální i skupinové práce - obhajoba absolventské práce v 9. ročníku - pomoc žáků při zápisu do 1. tříd, při Dni otevřených dveří, prodeji školních kalendářů, …
Žák naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do	· Učíme žáky naslouchat druhým. • Budujeme pravidla partnerské komunikace mezi	- využívání metod kooperativního učení, týmové práce - komunitní kruh na I. stupni - zátěžové adaptační výjezdy tříd - pobytové akce věkově smíšených

diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje.	žáky a učiteli, mezi žáky navzájem, mezi žáky a dalšími osobami. · Učíme žáky diskutovat podle pravidel efektivní diskuse. · Učíme žáky argumentovat a dbáme na právo každého vhodnou formou obhájit svůj názor.	kolektivů - besedy s vedením školy, školním psychologem aj. při třídnických hodinách - schůzky a výjezd Rady žáků, předvolební kampaň
Žák rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačníc h prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenskéh o dění.	· Rozšiřujeme u žáků možnosti komunikace o prostředky komunikace nonverbální.	- zvláště v Bytovém divadle - modelové situace, situační hry

3.2/06

Žák využívá	· Učíme žáky komunikovat různými prostředky	- telefonické předávání zpráv

informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.	s různými partnery. · Při jednáních upřednostňujeme společnou účast rodičů i žáka.	- používání elektronické pošty - netradiční třídní schůzky, konzultace
Žák využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.	· Organizujeme projekty napříč školou, při kterých se setkávají a spolupracují žáci různých ročníků. · Spolupracujeme s mateřskými školami a domovy seniorů v okolí školy a připravujeme pro ně různé programy. · Pěstujeme přátelské vztahy ve třídách, vedeme žáky k toleranci.	- Den Země, Den vody, přespání dětí ve škole, Letní dětský tábor,… - Den lidové tvorby, Zapomenutá řemesla, Vánoční výstava, Den seniorů, Den pro předškoláky, … - nácvik sociálního chování

3.2/07

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ **dle RVP ZV**	**Výchovně-vzdělávací strategie a postupy školy**	**Konkrétní metody a formy práce**
Žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na	· Během vzdělávání používáme práci ve dvojicích a ve skupině - jejich prostřednictvím vedeme žáky ke vzájemné pomoci při učení.	- vytváření příležitostí pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu - proměny skupin, ve kterých se žáci učí - zařazování aktivit, pro které si

základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce.	· Žáky motivujeme k dodržování společných pravidel chování, na jejichž formulaci se významnou měrou podílejí.	mohou žáci vybrat práci ve skupinách, dvojicích nebo individuální - průběžné aktualizace školního řádu - revize naplňování společných pravidel vzájemného soužití v průběhu každodenního vyučování
Žák podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá.	· Otevřenou komunikací se snažíme o vedení žáků k utváření přátelských kontaktů mezi třídami. · Posilujeme ve škole pozitivní školní a třídní klima - vstřícnost, pomoc, přátelské jednání, ochotu, empatii, … · Se žáky reflektujeme jejich sociální a personální dovednosti.	- celoškolní projekty se společnou tématikou pro všechny třídy - společné mezitřídní akce - pingpongový turnaj, plavecké závody, lyžařský výcvik, ozdravné pobyty, … - programy starších žáků pro mladší - posilování péče o ně - péče o úspěšné začleňování nových žáků do třídních kolektivů - organizování aktivit posilujících postavení třídního učitele jako součásti třídního společenství - užívání metody zpětné vazby ve výuce - komunitní kruh ve třídách
Žák přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu	· Prostřednictvím primárních preventivních programů se snažíme rizikové chování.	- vlastní program prevence rizikového chování, zahrnující přednášky a aktivity pro jednotlivé ročníky, spolupráce s osvědčenými

efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.	· Usilujeme o to, aby se žáci dokázali uplatnit ve skupině v různých rolích. · Využíváme příležitostí k multikulturní výchově.	organizacemi - důsledná evidence a včasné řešení případů s příznaky šikany - asertivní chování - navození odmítavého postoje ke všemu, co narušuje dobré vztahy ve školní komunitě - rozdělování si úkolů a rolí mezi sebou - zadávání úkolů způsobem, který vylučuje, aby jeden žák udělal práci za ostatní - seznamování se s kulturou zemí žáků odlišné národnosti - vedení ke vzájemné snášenlivosti a toleranci

3.2/08

Žák vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.	· Využíváme metod osobnostně sociální výchovy k sociálnímu učení. · Připravujeme žáky na zvládání zátěžových životních situací (kritika, selhání, obhajoba vlastního názoru).	- uplatňování pravidel efektivní komunikace - vyvozování sociálních kompetencí na praktických cvičeních a úkolech - projev očekávání úspěchu vůči každému žákovi - společné výjezdy tříd - herní aktivity při třídnických hodinách - krizová intervence školního

		psychologa - bohatá a pestrá nabídka terapií a speciálních cvičení podporujících úspěšnost žáků v budoucím životě - pozitivní motivace

3.2/09

KOMPETENCE OBČANSKÉ **dle RVP ZV**	**Výchovně-vzdělávací strategie a postupy školy**	**Konkrétní metody a formy práce**
Žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.	· Do výuky a života školy zavádíme prvky osobnostně sociální výchovy. · Vedeme žáky k respektování národnostních, kulturních a dalších rozdílů mezi lidmi.	- metody OSV i do běžných předmětů - kladení důrazu na prožitek - tolerance individuálních odlišností - respektování žáků jako osobností - příklad jednání mezi lidmi - nácvik empatického chování a účinného postupu proti netoleranci, násilí a šikaně
Žák chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si	· Žáci se učí znát svá práva, dodržovat stanovená pravidla chování a plnit své povinnosti.	- činnost Rady žáků jako spoluúčast na vedení školy - cíl - zodpovědné a uvědomělé chování nejen ve škole, ale i na pobytové akci

vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu.	· Učíme žáky domýšlet následky jejich chování a být zodpovědný za své jednání.	- řešení modelových situací - návštěva soudního jednání - besedy s pracovníky Policie ČR nebo Městské policie - nácvik řešení sporů mezi spolužáky
Žák se rozhoduje zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka.	· Učíme žáky jednat v krizových situacích (úrazy, živelné pohromy, únik nebezpečných látek,…).	- Den branné připravenosti, Den proti úrazům, Dejte šanci životu - nácvik řešení problémových situací

3.2/10

Žák respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a	· Rozvíjíme pozitivní postoj k mateřskému jazyku. · Pěstujeme úctu ke státním svátkům, k národním tradicím, k úctě k dědictví českého národa. · Vytváříme vlastní třídní a	- péče o spisovný jazyk a dodržování jazykové kultury ve všech vzdělávacích oblastech - seznamování žáků se státními svátky po celou dobu školní docházky - návštěvy společenských a kulturních akcí, historických památek - společné zahájení školního roku,

sportovních aktivit.	školní tradice. · Zprostředkováváme žákům pobyty v různých částech vlasti s cílem seznámit se s tradicemi a kulturním a historickým dědictvím daného regionu. · Umožňujeme žákům spolupodílet se na organizování akcí školy.	slavnostní ukončení školní docházky pro žáky 9. ročníku - sestavování pamětního CD 9. ročníku - vydávání školního kalendáře s výtvarnými pracemi žáků - ozdravné pobyty, třídní výlety, letní vodácký tábor, týdenní příměstské tábory - Škola naruby, akce pro Adopci na dálku, společensky prospěšné projekty, Dny otevřených dveří, zápis do 1. třídy, …
Žák chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.	· Vytváříme pozitivní vztah k přírodě a vychováváme žáky k ochraně životního prostředí. · Vedeme žáky k myšlení v globálních souvislostech.	- exkurze v Toulcově dvoře - sponzorování levharta mandžuského a adopce komby ušaté z pražské ZOO - návštěva Vodárenského muzea, spalovny odpadů v Malešicích - dlouhodobé pozorování změn životního prostředí - třídění odpadu ve třídě, ve škole, spolupráce s rodinou - zapojení se do sběrové soutěže Pražských služeb, a.s.

3.2/11

KOMPETENCE PRACOVNÍ dle RVP ZV	Výchovně-vzdělávací strategie a postupy školy	Konkrétní metody a formy práce
Žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky.	· Společně stanovujeme pravidla pracovních postupů při všech činnostech žáků ve škole z hlediska bezpečnosti a funkčnosti. · Systematicky a důsledně vedeme žáky k řádnému plnění všech jejich povinností a závazků - dbáme nejen na vnější ale především na vnitřní motivaci. · Rozvíjíme u žáků zručnost a praktické dovednosti.	- systematičnost ve veškeré činnosti žáků - předem známá kritéria pro hodnocení práce žáků - pravidelné i nepravidelné úkoly, pravidla skupinové, projektové a jiné práce - nácvik řízení a realizace společných projektů - zodpovědnost za společnou práci - didakticky připravené změny způsobů práce - nácvik adaptace žáků na změněné podmínky - prezentace žákovských prací při Dnech otevřených dveří, konzultacích apod.
Žák přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých,	· Vedeme žáky ke kritickému i sebekritickému hodnocení prací z různých hledisek. · Motivujeme žáky k objektivnímu sebehodnocení	- vytváření vlastních pracovních postupů zahrnujících požadovaná hlediska (např. projektové dny, pracovní dílny na stanovené téma aj.) - projekty na ochranu zdraví a životního prostředí - výstavy výtvarných prací žáků - kariérové poradenství včetně testů profesionální orientace

ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenskýc h hodnot.	a posouzení svých reálných možností nejen při volbě povolání.	pro žáky 8. ročníku
Žák využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření.	· Systematicky a cíleně vedeme žáky k profesní orientaci po celou dobu školní docházky. · Nabídkou volitelných předmětů a zájmových útvarů pomáháme žákům při profesní orientaci.	- projekt „Profesionální orientace“ (8. ročník) spol. Junior Achievement - exkurze do firem, na odborná pracoviště, na pracovní úřady - diskuse se zástupci různých povolání - návštěva Střediska pro volbu povolání - reflektování zájmu žáků při nabídce mimoškolních aktivit

3.2/12

Žák se orientuje v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelsk ého záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své	• Realizujeme praktický nácvik podnikatelských dovedností - organizační a realizační schopnosti, schopnost týmové práce, flexibility, adaptace na změny, posouzení rizik apod.	- projekt fiktivních firem - nácvik spolupráce v pracovním kolektivu, rozhodování o podnikatelském záměru, dělba práce, prezentace vlastní práce, hodnocení vlastní práce (9. ročník)

podnikatelské myšlení.		

3.3 Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávací projekt „Integrál“ zabezpečuje individuální přístup žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, především s vývojovými poruchami učení. Spočívá ve využívání metod speciální pedagogiky, prvků inovativních ale i tradičních vyučovacích metod, vše v souladu s potřebami žáků. V péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nabízíme hodiny se speciálním pedagogem a další typy terapeuticky zaměřených přístupů, které umožňují žákům rozvíjet jejich osobnost. Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami klademe důraz také na rozvoj po stránce sociální. Naším cílem je dovést žáka co nejdále v jeho vlastních možnostech ve vzdělávání a začlenění ve společnosti.

Pro vzdělávání v Soukromé základní škole Integrál je nutné doporučení školského poradenského zařízení, jedná se o školu zřízenou pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami dle §16, odst. 9 školského zákona.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami vnímá §16 školského zákona osobu, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo k užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření znamenají úpravy ve vzdělávání a školských službách tak, jak je vyžadují potřeby žáka. Realizuje je škola či školské poradenské zařízení (pedagogicko-psychologická poradna anebo speciálně pedagogické centrum).

Podpůrná opatření se dělí do pěti stupňů podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti. Opatření prvního stupně může uplatňovat škola bez nutnosti doporučení školního poradenského zařízení. Uplatňování druhého a vyššího stupně podpůrných opatření je možné pouze na základě doporučení školského poradenského zařízení po projednání a s informovaným souhlasem žáka, studenta nebo zákonného zástupce dítěte nebo žáka.

Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami plánem pedagogické podpory a individuálním vzdělávacím plánem

Pro poskytování podpůrných opatření prvního stupně, představujících minimální úpravy metod, organizace a hodnocení vzdělávání, vypracovává škola tzv. plán pedagogické podpory (PLPP). PLPP má písemnou podobu a je konzultován se zákonnými zástupci žáka.

Při potřebě vyššího stupně podpůrných opatření a na základě doporučení školského poradenského zařízení po posouzení povahy speciálních vzdělávacích potřeb žáka, může škola vypracovat Individuální vzdělávací plán (IVP). Individuální vzdělávací plán zpracovává škola, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka. Individuální vzdělávací plán se zpracovává na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

IVP sestavuje třídní učitel či vyučující předmětu, ve kterém žák potřebuje podporu, s konzultací se školním psychologem, školním speciálním pedagogem, a to do jednoho měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení školského poradenského zařízení a žádost zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

S jeho obsahem jsou seznámeni vyučující žáka a současně žák a zákonný zástupce žáka (není-li žák zletilý), který poskytování vzdělávání podle IVP potvrdí svým podpisem.

Individuální vzdělávací plán může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka. V obsahu IVP je také uveden termín jeho vyhodnocení či způsob konzultace s žákem či zákonnými zástupci.

V rámci tvorby rozvíjejícího prostředí a pro úspěšné naplňování vzdělávacích potřeb žáka bychom na první místo zařadili spolupráci žáka, rodičů a pedagogů.

Předmět speciálně pedagogické péče – jeho charakteristika a odborné zajištění

Účelem tohoto podpůrného opatření je podpora žáků, kteří z důvodů svých speciálních vzdělávacích potřeb nemohou dosahovat srovnatelných výsledků ve vzdělávání. Předměty speciálně pedagogické péče mohou zajistit kompenzaci obtíží žáka, přispět ke kvalitnímu vzdělání žáka s přihlédnutím k jeho specifickým potřebám. Škola vychází z § 19, § 23 odst. 3 a § 26 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a z ustanovení Přílohy č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Předmět je zařazen jako forma intervence. Je možné jej poskytovat již od 2. stupně PO.

Předmět speciálněpedagogické péče (PSPP) je doporučován jako forma další péče o žáka ve škole, jedná se o druh intervence, která má přispět ke zlepšení aktuálních obtíží žáka (dříve označované jako „nápravy“), zaměřené například na rozvoj grafomotorických dovedností žáka, na podporu při reedukaci specifických poruch učení. Předmět je směřován k rozvoji percepčně-motorických funkcí, rozvoji jazykových kompetencí a komunikačních dovedností, k rozvoji prostorové orientace a orientaci v čase, pozornosti, paměti atd. či k zajištění logopedické péče a v těchto případech nemá předmět speciálněpedagogické péče povahu povinné vyučovací hodiny ve smyslu § 26 odst. 2 školského zákona a nezapočítává se do maximálního týdenního počtu povinných vyučovacích hodin stanoveného pro jednotlivé ročníky příslušným rámcovým vzdělávacím programem.

Z toho důvodu nejsou pro výuku tohoto předmětu sestavovány učební osnovy. Předmět speciálně pedagogické péče se neuvádí na vysvědčení, a tudíž ani nehodnotí klasifikačním stupněm. Vzdělávací obsah PSPP není určen, protože se

jedná o předmět, který vychází z individuálních potřeb každého žáka a sleduje jeho konkrétní cíle vedoucí k dalšímu rozvoji. Využíváno je formativní hodnocení a okamžitá zpětná vazba při reedukaci.

Výukou PSPP (intervence jako další péče o žáka, tzv. „nápravy“) ředitelka školy pověřuje speciálního pedagoga, který získal kvalifikaci podle § 18 zákona č. 563/2004 Sb., nebo psychologa, který získal kvalifikaci podle § 19 zákona č. 563/2004 Sb.

Výuka PSPP probíhá v individuální i skupinové formě. Maximální počet účastníků skupinové formy péče je 5-6 žáků.

Mezi Předměty speciálněpedagogické péče (PSPP) na ZŠ Integrál patří:

- Reedukace SPU (40 minut)
- Grafomotorika (40 minut)
- Logopedický nácvik (20-30 minut)
- Neurovývojová stimulace (20 minut)
- Nácvik sociálních dovedností (40 - 80 minut)
- rozvojové programy KUPOZ a Maxík – 20-30 minut

Reedukace SPU

Reedukace SPU je určena dětem s vážnými specifickými problémy učení (SPU) – dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie.

Reedukaci SPU zajišťuje školní speciální pedagog. Setkání probíhá podle potřeb jednotlivých dětí jednou až dvakrát týdně. Děti docházejí na hodinu reedukace do učebny speciálního pedagoga a logopeda. V případě I. stupně probíhá místo hodiny českého jazyka (v případě dyskalkulików místo matematiky), II. stupeň dochází na reedukace mimo výuku. V jedné skupině je maximálně 5-6 žáků. O tom, kterým dětem bude docházka doporučena, rozhoduje školní psycholog ve spolupráci se speciálním pedagogem a třídními učiteli.

Reedukace SPU obsahuje rozvoj těchto oblastí (vždy podle individuálních potřeb žáka):

- Zrakové vnímání a zraková paměť
- Sluchové vnímání a paměť
- Koncentrace pozornosti
- Logické myšlení
- Slovní zásoba
- Český jazyk a gramatika
- Čtení
- Matematické schopnosti
- Sociální dovednosti

Speciální pedagog zároveň zajišťuje depistáž ve třídách a ve spolupráci se školním psychologem plánuje perspektivní zařazení děti do reedukace. Dále shromažďuje práce žáků z hodin a vyhodnocuje účinnost reedukace a kompenzace SPU, případně dalších souvisejících poruch.

Grafomotorika

Na grafomotoriku docházejí děti, které mají problémy v jemné motorice v důsledku zkřížené laterality, ADHD, či dysgrafie. Je realizována ve 2. – 4. ročníku v hodině psaní, v ostatních ročnících mimo výuku. Grafomotorika probíhá skupinově, přičemž v jedné skupině je maximálně 5 dětí. Rovněž ji vede speciální pedagog. Náplní je mimo jiné množství cvičení pro uvolňování jednotlivých částí paže, které se žáci učí používat vždy před psaním i v jeho průběhu. Osvojují si také správný úchop psacího náčiní, přiměřený tlak a udržení písma v řádku. U mladších dětí probíhá nácvik správných tvarů psacích písmen, některým starším dětem pomáhá grafomotorika přejít na tiskací písmo, které bývá při motorických obtížích úpravnější a pro děti samotné i pro pedagogy čitelnější.

Logopedie

Děti s SPU trpí velmi často poruchou fonematického sluchu, což je důvodem četnějšího výskytu vad řeči než u běžné populace.

Logopedická péče probíhá vždy individuálně, u nejmladších žáků za účasti rodičů. Na logopedii docházejí žáci, kteří na naši školu nastoupili s diagnózou vady řeči, či u nich tato vada byla diagnostikována v průběhu docházky. Nejčastěji se jedná o diagnózy dyslalie, dysartrie a dětská vývojová dysfázie. Objevují se ale i vady související s poruchami tempa a plynulosti řeči (balbuties, tumultus sermonis). Logopedickou péči zajišťuje školní speciální pedagog - logoped.

Při logopedické péči je prováděna nejen reedukace správné výslovnosti, ale také rozšiřování slovní zásoby, trénink fonematického sluchu, artikulační obratnosti, v případě potřeby i práce s výbavností a smyslem slov či dechová a fonační cvičení.

Neuro-vývojová stimulace

Neuro-vývojová stimulace je systém jednoduchých cviků, který pomáhá tělu s vyhasnutím nežádoucích primárních reflexů. Přítomnost nevyhaslých primárních reflexů může být příčinou např. poruch pozornosti (ADD, ADHD), problémů se čtením a psaním, vad řeči, motorických obtíží, bolestí zad, neuróz, atd. Pravidelné cvičení pomáhá přetrvávající primární reflexy odbourat a nastartovat tak správný rozvoj psychických a motorických funkcí. Cvičení vede ke zlepšení držení těla, rovnováhy, motorických a grafomotorických dovedností a přispívá k celkovému zklidnění dítěte. Instruktáž cvičení probíhá ve škole a trvá přibližně 20 minut. Terapie předpokládá každodenní (cca 5 minutové) domácí cvičení.

Nácvik sociálních dovedností

Nácvik sociálních dovedností se zaměřuje na osobnostní rozvoj dětí, kompenzaci nevhodných a neefektivních modelů chování a nácvik sociální komunikace. V průběhu skupin se účastníci naučí zdravě prosazovat své postoje a zájmy, reagovat na své okolí přiměřeným způsobem a lépe zvládat náročné situace. Činnosti budou probíhat hravou formou pomocí diskuzí, hraní rolí a procvičováním modelových situacích. Budou využívány příběhy, aktivity zážitkového charakteru, fotografie a plakáty.

Program KUPOZ

Program rozvíjí pozornost, zrychluje psychomotorické tempo dítěte, zlepšuje emoční vyladění a přístup k práci, umožňuje zážitek úspěchu a vědomí vlastní ceny, odbourává časový stres a napomáhá celkovému zlepšení školní práce. Rozvíjí zrakové a sluchové vnímání, logické myšlení, vyjadřovací schopnosti, posiluje sociální cítění. Je určen pro děti mladšího školního věku. Program je založen na souboru pracovních listů a předpokládá každodenní práci rodiče s dítětem dle odborných pokynů speciálního pedagoga.

Program Maxík

Stimulační program je určen dětem s potížemi v učení v prvním a druhém ročníku základní i speciální školy. Program zahrnuje a rozvíjí nácvik nových pohybových stereotypů a grafomotorické dovednosti. Zaměřuje se na rozvoj komunikačních dovedností, posilování zrakového a sluchového vnímání, prostorovou orientaci, intermodalitu, serialitu a paměť. Program je rozdělen do jednotlivých částí tak, aby byly rovnoměrně posilovány všechny složky. Cvičení provádí rodič s dítětem každý den po dobu 10 – 15 minut. Společně se snažíme vést dítě laskavým, ale důsledným způsobem ke zvládnutí úkolů.

Pedagogická intervence

Pedagogická intervence má za cíl podpořit přípravu žáka na školu a také výuku, pokud selhává ve výuce některých předmětů. Péče probíhá mimo povinné vyučování a je poskytována pedagogem, speciálním pedagogem, příp. školním psychologem (setkávání v případě selhávání ve výuce) na základě doporučení školského poradenského zařízení, které určí její rozsah (počet hodin týdně).
Pedagogická intervence má formu skupinovou i individuální. Max. počet účastníků ve skupině je 6 žáků.

- Doučování z ČJ/M - 6. - 9. r. (40 minut)
- Feuersteinova metoda instrumentálního obohacování (40 minut)
- Individuální lekce se speciálním pedagogem (40 minut)
- Intervence školního psychologa jako podpora přípravy žáka na školu (20-40 min.)

Feuersteinova metoda instrumentálního obohacování

Metoda je založena na zprostředkování postupně stále náročnějších úkolů sestavených do cvičných sešitů – instrumentů. Každý instrument je zaměřen na určitou oblast vnímání a myšlení. Pracuje se převážně jen s papírem a tužkou. Skupinové použití metody má velkou výhodu ve sdílení postupů práce, názorů na řešení úkolů i vytváření aplikací v běžném životě. Cílem metody je zvýšit kritické myšlení dětí, rozvinout jejich schopnost učit se, předávat jim strategie a způsoby duševní práce tak, aby se dobře orientovali ve vlastním životě i ve světě. Metoda je určena pro žáky prvního i druhého stupně. Žáci jí na naší škole obvykle začínají ve 4. třídě a končí v 8. třídě.

Individuální lekce se speciálním pedagogem

Tyto lekce mají charakter pedagogické intervence. Jsou zaměřeny na rozvoj konkrétních oblastí, které vyplývají z aktuální potřeby žáka (např. rozvíjení mluvního projevu žáka s logopedickými obtížemi, rozvoj čtenářské gramotnosti, zkvalitnění matematických dovedností apod.). Individuální lekce probíhají v rozsahu jedné hodiny týdně.

Pravidelná setkání se školním psychologem

Jsou zaměřena na odstranění nebo zmírnění některých obtíží v prožívání a chování dětí. Je využíváno různých typů psychorelaxačních technik, prvků rodinné terapie a metod nácviku odpovídajícího sociálního jednání a chování, asertivity a empatie, posilování sebevědomí a zdravého sebehodnocení. Vedou dítě k sebepoznání, k poznání vlivu specifické poruchy učení na psychiku, výkonnost a chování. Učí dítě vyrovnávat se se svým handicapem a vede je ke kompenzování jejich obtíží. Je realizována individuální nebo skupinovou formou. V případě skupinové formy práce bývá zaměřena i na schopnost adekvátní komunikace mezi vrstevníky, navazování, vytváření a udržování přátelských vazeb v menší i větší skupině vrstevníků. Sekundárně vede i ke zlepšování klimatu tříd.

Další nadstandardní postupy při zabezpečení výuky žáků se SVP

Dalším programem, který škola nabízí, je program rozvoje osobnosti. Jsou sem zařazeny skupinové terapie, které pracují uměleckými prostředky (hudba, pohyb, tanec, hra, malování, modelování, divadlo…) k lepšímu porozumění vztahu k sobě a ostatním. Účastníci pracují v bezpečí uzavřené skupiny. Max. počet žáků ve skupině je 5.

Před zahájením či v počátku terapie proběhne schůzka terapeuta a zákonného zástupce, kde bude uzavřen kontrakt. Během školního roku je možnost dalších dvou konzultací, které může iniciovat terapeut nebo zákonný zástupce. Vstup do skupiny je po přihlášení závazný. Odchod ze skupiny je možný pouze po konzultaci s terapeutem.

- Arteterapie (80 minut)
- Dramaterapie (80 minut)
- Muzikoterapie (40 minut)
- Canisterapie (50 minut)

Arteterapie

Pomocí výtvarných technik usnadňuje vyjadřování pocitů dítěte, buduje jeho sebevědomí a pomáhá nahlédnout podstatu jeho potíží. Zaměřuje se na pozitivní prožívání a modifikaci chování dítěte žádoucím způsobem. Učí děti podílet se na společné práci, zlepšuje jejich schopnost kooperace a vzájemné komunikace. Poskytuje různé formy odreagování negativních pocitů, učí je pracovat s negativními emocemi tak, aby byly ventilovány neohrožujícím způsobem. Poskytuje možnost relaxace, zklidnění.

Dramaterapie

Nabízí relaxační a uvolňovací techniky. Formou divadelních technik pracuje s emocemi a prožitky, pomáhá při jejich pojmenovávání a vlastním zpracování. Nabízí možnost si v bezpečném prostředí jednotlivé situace přehrát, prožít a hledat jejich řešení. Vede k snížení emočního napětí, odreagování negativních pocitů neohrožujícím způsobem, posiluje sebevědomí a sebehodnocení dětí. Je zaměřena na rozvoj empatie, navazování přátelských vazeb a zlepšení sociálního cítění a vnímání, zlepšení vztahů v sociální skupině. Učí adekvátním způsobům chování.

Skupina může být zaměřena na podporu porozumění interakcím v každodenním životě a pomocí nácvikových situací dává možnosti si v bezpečném prostředí vyzkoušet do konkrétní situace vstoupit a pohybovat se v ní. Dramaterapeutická skupina má rovinu sdílecí a podpůrnou.

Muzikoterapie

Pomocí vnímání hudby, rytmu, pohybu, pomáhá dětem snižovat psychické napětí a zvyšovat koncentraci pozornosti. Přináší jim uspokojení, zdravé sebevědomí a pozitivní prožitky. Zaměřuje se na vzájemnou komunikaci a zvyšuje schopnost empatie – vcítění se do vnímání, prožívání ostatních a napomáhá porozumění jejich chování. Poskytuje dětem relaxaci a učí je využívat relaxačních technik ke zklidnění mysli, emocí. Napomáhá snižovat afektivitu dítěte a emoční labilitu, mírní tendenci k impulzivnímu chování.

Canisterapie

Canisterapie je terapeutickou metodou, která se zaměřuje na řešení problémů prostřednictvím spolupráce se psem.

Canisterapeutické metody ozvíjejí hrubou i jemnou motoriku a pohybové schopnosti (podněcují ke hře a pohybu), zlepšují paměť (krátkodobou i dlouhodobou), podněcují verbální i neverbální komunikaci a to jak mezi dítětem a psem, tak i mezi dětmi navzájem (pomáhají zvládnutí chování dítěte v kolektivu a jejich spolupráci), utvrzují správné návyky v chování se k ostatním lidem i zvířatům, u některých případů i snížení agresivity, rozvíjejí orientaci v prostoru a čase, pomáhají při nácviku koncentrace soustředění se, v rámci polohování a jiných aktivit umožňují relaxaci a uvolnění jak fyzické, tak i psychické, přispívají k duševní rovnováze, motivaci a sebevědomí, navozují pocit bezpečí a nabízejí přijetí takového, jaký jsem. Pes nerozlišuje podle vzhledu nebo schopností, pouze podle chování a přístupu k němu**.** Canisterapie má pozitivní vliv na řadu faktorů a dá se navíc pomocí jejich metod zmírnit až úplně odbourat strach ze psů. V současné době se u nás canisterapii věnují 2 malí pejsci, kteří nelínají, tudíž mohou na canisterapii docházet i alergici. S každým dítětem se snažíme formou hry překonávat konkrétní individuální překážky.

3.4 Péče o mimořádně nadané žáky

Přestože je škola zaměřená na péči o žáky se specifickými poruchami učení, u kterých lze predikovat výukové obtíže, nezřídka jsou ve škole zařazeni žáci mimořádně nadaní, u kterých ale byla diagnostikována specifická porucha učení. Hendikep bývá tak velký, že tyto děti i přes své kvalitní intelektové předpoklady nedosahují v běžné škole odpovídajících výsledků a trpí výukovými neúspěchy. Jedná se předně o žáky s vyšším intelektovým nadáním v kombinaci s některými silnějšími typy specifických poruch učení (nejčastěji dyslexie, dysortografie, dysgrafie, dyspraxie) a často také se specifickými poruchami chování ve smyslu syndromu poruchy pozornosti, velmi často i spojeném s hyperaktivitou. Porucha koncentrace pozornosti, krátkodobé paměti a buď pomalejší, nebo naopak velmi rychlé, až překotné pracovní tempo, bránívá často dítěti v dosahování adekvátních výukových výsledků. Své vyšší intelektové či jiné nadání také děti neuplatní díky svým osobnostním charakteristikám – zvýšená úzkostnost, snížené sebepojetí, sebevědomí, neurotizace. Nezřídka i díky kombinaci s některými neurologickými či psychickými komplikacemi (epilepsie, psychopatický vývoj osobnosti, poruchy autistického spektra – Aspergerův syndrom). Mimo vyššího rozumového nadání mívají děti se specifickými poruchami učení nezřídka vyšší nadání i v jiných oblastech – často se jedná o děti tvořivé, vysoce kreativní, s rozvinutými uměleckými nebo sociálně pedagogickými dovednostmi. To dokladuje i další volba studia a uplatnění těchto dětí po absolvování naší školy – volí ve velké míře střední školy s uměleckým, sociálně správním či pedagogickým zaměřením.

Žáci s mimořádným nadáním jsou v naší škole vzděláváni s využitím speciálních metod, postupů, způsobů a forem vzdělávání, kdy jsou kombinovány metody práce příslušné pro žáky se specifickými poruchami učení a pro děti mimořádně nadané. Jsou voleny takové metody práce, aby bylo co nejvíce eliminováno působení specifické poruchy učení na výkon žáka (např. preference ústní formy ověřování jejich vědomostí před písemnou, využívání doplňovacích a testových metod práce, používání kompenzačních pomůcek, včetně PC techniky, encyklopedií, slovníků atp.). Práce je zaměřena i na zmírnění až kompenzaci projevů poruchy učení (speciální náprava, nácvik koncentrace pozornosti, logopedická péče a grafomotorický nácvik). Dále i na zmírnění osobnostních obtíží (zmírnění úzkostnosti, odstranění neurotizace) pomocí metod arteterapie, muzikoterapie, dramaterapie a psychologicko pedagogických opatření.

Využít vyššího rozumového nadání je umožněno dětem v rámci obohacení učiva - nadstandardních činností směřujících k prohlubování a rozšiřování učiva (práce a úkoly odpovídající jejich nadání), či návštěvou výuky ve vyšším ročníku (akcelerace učiva). Mimořádně nadaného žáka (ať už rozumově, nebo i v jiném směru) bývá využíváno v určité míře i k předávání vědomostí, znalostí a dovedností jiným žákům (tzv. tutorství). Při prohlubování či akceleraci učiva je vždy přihlíženo k individualitě žáka a k jeho možnostem a schopnostem, které jsou ovlivněny různým typem a mírou specifické poruchy učení. Jsou voleny takové metody práce, které odpovídají

jak nadání, tak specifické poruše učení dětí (metody práce jsou hravé – didaktické hry, multisenzorické, asociační učení). Postupy respektují i individuální styl učení dítěte. Práce je zaměřena na postihování mezioborových vztahů a posílení samostatného myšlení a schopnosti vyhledávání, třídění a efektivního nakládání s informacemi.

Práce s nadanými dětmi se zaměřuje na rozvíjení jejich nadání i formou zájmových kroužků, které škola nabízí a případně i rozvíjením nadání individuální formou (např. hudebního, výtvarného nadání). Osobnostní charakteristiky a sociální dovednosti rozvíjí osobnostní výchova.

Škola v oblasti práce s mimořádně nadanými dětmi spolupracuje i s organizacemi, které sdružují rodiče a odborníky zabývající se péčí o mimořádně nadané děti.

3.5 Primární prevence rizikového chování

Prevenci provádí školní metodik primární prevence rizikového chování na základě vypracovaného Minimálního preventivního programu. Ten zahrnuje i dvě hodinová setkání probíhající ročně v každém ročníku II. stupně, na nichž se pracuje s dynamikou konkrétní skupiny a zároveň je zde prostor pro předání kvalifikovaných informací z oblasti RCH. Ve třídách I. stupně realizuje metodik tato setkání spolu se školním psychologem, a to na základě požadavků třídního učitele. Metodik úzce spolupracuje i s ostatními pedagogy a s výchovným poradcem.

Škola je v kontaktu s následujícími organizacemi:

· Městská policie hl. m. Prahy

Ve všech ročnících probíhá každoročně program „Bezpečné chování“ zahrnující přednášky pro žáky s ohledem na jejich věk – zásady bezpečného chování na ulici, v domě, v elektronickém světě, pravidla kontaktu s cizími lidmi, elektronická komunikace, jak se nestát pachatelem provinění, jak se nestát obětí znásilnění aj.

· Pedagogicko – psychologická poradna pro Prahu 1, 2 a 4 - obvodní metodik prevence

· Úřad městské části Praha 2 – Protidrogová koordinátorka

Cílem preventivního programu je zejména zlepšování informovanosti všech žáků školy v oblasti RCH, výchova ke zdravému životnímu stylu, poskytování dostatečného zázemí k trávení volného času a v neposlední řadě i spolupráce s rodinami žáků.

Minimální preventivní program stanovuje témata primární prevence pro I. a II. stupeň:

1. – 5. ročník:

· Zdraví

· Mezilidské vztahy
· Odmítání návykových látek
· „Na koho se mohu obrátit, když mám problémy?“
· Návykové látky
· „Mám právo ...“
·

6. – 9. ročník:

· Zdravé sebepojetí, sebeovládání
· Empatie a naslouchání
· Legální návykové látky
· Nelegální návykové látky
· Žebříček hodnot, mezilidské vztahy
· Vliv skupiny a techniky odmítání
· Partnerské vztahy, sexuálně přenosné choroby
· Předsudky a intolerance
· Nebezpečí na internetu, virtuální drogy a gambling
· Extremismus, sekty

3.6 Školní družina

Školní družina nabízí žákům časový prostor a zázemí pro jejich mimoškolní vzdělávání a zajišťuje skupinové a individuální výchovné působení. Zaměřuje se na osobnostně sociální rozvoj žáků a jejich participaci na dění sociální skupiny. Využívá metod a technik zaměřujících se na sociální dovednosti, rozvíjí v žácích verbální i neverbální komunikaci, podporuje sebepoznání i vzájemné poznávání žáků a spolupráci mezi nimi. Klíčová je celková atmosféra a klima školní družiny, otevřené vztahy mezi vychovatelkami, žáky a rodiči.

Školní družina svým obsahem podporuje emocionální složku osobnosti žáků, nabízí výtvarné a dramatické činnosti, seznamuje žáky a prohlubuje jejich vztah k divadlu, k filmu, k hudbě, k tanci, k literatuře a výtvarnému umění. Rozvíjí vztah k estetickým hodnotám a podporuje kreativitu žáků a pomáhá jim k jejich seberealizaci. Nabízí relaxační činnosti a posiluje psychickou a fyzickou odolnost vůči stresu. Školní družina zařazuje i manuální činnosti, které rozvíjejí jemnou motoriku a sportovní a tělovýchovné činnosti podporující fyzickou zdatnost. Činnosti školní družiny žáci ovlivňují, účastní se jejich výběru a přinášejí podněty k jejich obohacování. Žáci se učí přijímat podíl zodpovědnosti a jsou vedeni k sebehodnocení i hodnocení. Ve školní družině se organizované a spontánní činnosti prolínají a jsou motivovány a realizovány tak, aby podněcovaly zájem žáků.

Školní družina má svoji strukturu, která se odráží v struktuře týdne i jednotlivých dní a pracuje s rituály. Žáci se spolupodílejí na plánování týdne i jeho hodnocení. V týdnu je určen konkrétní čas pro skupinové organizované činnosti, které se skládají z výše jmenovaných výchov a jednotlivých činností, které se na ně

váží. Některé z nich jsou pojaté tematicky a vytvářejí ucelený okruh. Prostor ve struktuře školní družiny mají pravidelné činnosti, které se odehrávají mimo školu. Konkrétní obsah struktury školní družiny a její činnosti jsou zaneseny v ročním plánu školní družiny. Ten se každým rokem obměňuje, neboť je sestaven pro konkrétní skupinu žáků a její potřeby.

Školní družina je určena pro žáky 1. - 4. ročníku a má dvě oddělení. První oddělení navštěvují žáci 1. a 2. ročníku, druhé oddělení žáci 3. a 4. ročníku. V každém oddělení je maximálně osmnáct žáků. Školní družina začíná po skončení vyučování žáků z jednotlivých tříd a její činnost končí v 16:00 hod. Ranní družina s ohledem na únavnost našich žáků v provozu není. V době od 7:40 je však pro rodiče, kteří nemohou své děti přivést do školy až s jejím otevřením v 8:10, k dispozici ranní útočiště. Pedagogický dozor v něm vykonávají učitelky I. stupně a asistentky pedagoga.

Rodiče jsou o činnosti školní družiny informováni z webových stránek školy, kde má ŠD svůj vlastní odkaz, z nástěnky školní družiny, ze zveřejněných týdenních plánů a především pravidelnou komunikací s vychovatelkou. Vychovatelky každoročně na začátku školního roku rodiče i žáky samotné informují formou dopisu o tematickém zaměření a struktuře školní družiny. Rodiče mají možnost ve formě otevřené dílny zažít se svými dětmi odpoledne ve školní družině a sdílet tak nosné téma, které se v daném roce systematicky činnostmi školní družiny prolíná.

Veškeré organizační a časové informace o školní družině jsou zaznamenány ve vnitřním řádu školní družiny.

3.7 Začlenění průřezových témata

Průřezová témata v sobě zahrnují okruhy aktuálních problémů současného světa. Vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot. jhjv

V naší škole jsou vnímána jako integrativní prvky jednotlivých oborů a oblastí. V tom duchu je přehled jejich zařazení proveden i v tabulkách jednotlivých vyučovacích předmětů a ročníků. Pro zjednodušení jsme zvolili symboly dle následujícího přehledu.

Výchova demokratického občana **- VDO** - tematické okruhy

1. Škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole
2. Způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů)
3. Formy participace žáků na životě místní komunity

4. Spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
5. Občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku)
6. Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana
7. Úloha občana v demokratické společnosti
8. Základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost)
9. Principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
10. Volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby)
11. Obec jako základní jednotka samosprávy státu
12. Společenské organizace a hnutí
13. Demokracie jako protiváha diktatury a anarchie
14. Principy demokracie
15. Základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka)
16. Význam Ústavy jako základního zákona země
17. Demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – **GM** - tematické okruhy

1. Rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
2. Místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu
3. Naši sousedé v Evropě
4. Život dětí v jiných zemích
5. Zvyky a tradice národů Evropy
6. Naše vlast a Evropa
7. Evropské krajiny
8. Evropa a svět
9. Mezinárodní setkávání
10. Státní a evropské symboly
11. Den Evropy
12. Život Evropanů a styl života v evropských rodinách
13. Životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
14. Kořeny a zdroje evropské civilizace
15. Klíčové mezníky evropské historie
16. Evropská integrace
17. Instituce Evropské unie a jejich fungování
18. Čtyři svobody a jejich dopad na život jedince
19. Co Evropu spojuje a co ji rozděluje
20. Mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže

Multikulturní výchova – **MKV** - tematické okruhy

1. Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
2. Člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika
3. Poznávání vlastního kulturního zakotvení
4. Respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy)
5. Základní problémy socio-kulturních rozdílů v České republice a v Evropě
6. Právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci
7. Udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost
8. Vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)
9. Předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace)
10. Důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích
11. Uplatňování principu slušného chování (základní morální normy)
12. Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
13. Tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého
14. Lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
15. Rovnocennost všech etnických skupin a kultur
16. Odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost
17. Postavení národnostních menšin
18. Základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
19. Různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa
20. Projevy rasové nesnášenlivosti - jejich rozpoznávání a důvody vzniku
21. Multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti
22. Multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování
23. Specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost
24. Naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem
25. Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
26. Odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám
27. Nekonfliktní život v multikulturní společnosti
28. Aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin
29. Otázka lidských práv, základní dokumenty

Environmentální výchova – **EV** - tematické okruhy

1. Les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa)

2. Pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí)
3. Vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii)
4. Moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás)
5. Lidské sídlo - město - vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky)
6. Kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
7. Voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení)
8. Ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás)
9. Půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině)
10. Ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů)
11. Ekosystémy - biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás)
12. Energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky)
13. Přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
14. Zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství
15. Doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace)
16. Průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti)
17. Odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny)
18. Ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek, právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti, ochrana přírody při masových sportovních akcích - zásady MOV), změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy)
19. Dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)

20. Naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé)
21. Náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí)
22. Aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace)
23. Prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví)
24. Nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

Mediální výchova – **MV** - tematické okruhy

1. Pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
2. Rozlišování zábavních ("bulvárních") prvků ve sdělení od informativních a společensky významných
3. Hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů)
4. Hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením
5. Chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel
6. Identifikování základních orientačních prvků v textu
7. Různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce
8. Rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi "faktickým " a "fiktivním" obsahem
9. Hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality)
10. Vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje)
11. Identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá
12. Identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
13. Příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií)
14. Principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativa, blízkost, jednoduchost, přítomnost)
15. Příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
16. Identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení

17. Výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci
18. Prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuku z hlediska záměru a hodnotového významu
19. Organizace a postavení médií ve společnosti
20. Faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování
21. Způsoby financování médií a jejich dopady
22. Vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy
23. Role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování
24. Role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam)
25. Vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti
26. Role médií v politických změnách
27. Uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení
28. Tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium
29. Technologické možnosti a jejich omezení
30. Redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média
31. Utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu
32. Stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti
33. Faktory ovlivňující práci v týmu
34. Pravidelnost mediální produkce

Zvláštní pozornost je věnována průřezovému tématu Osobnostní a sociální výchova, kterou s ohledem na charakteristiku našich žáků považujeme za stěžejní. Proto jsme využili možnosti zapojit se do dvouletého projektu občanského sdružení Projekt Odyssea "Zavádění osobnostní a sociální výchovy do školních vzdělávacích programů základních škol a osmiletých gymnázií v Praze". Za jejich podpory jsme zpracovali toto průřezové téma do větších podrobností a podíleli se i na vývoji metodik OSV. Osobnostní a sociální výchovu realizujeme jednak samostatným předmětem v šestém ročníku, jednak integrací obsahu tématu do vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů jednotlivých ročníků. V kapitole Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů jsou vždy uvedeny názvy témat OSV, které vyučujeme v daném předmětu. Dále jsou zde popsány odkazy na číslo tématu a příslušnou metodiku OSV, kterou naši učitelé mohou při výuce tohoto tématu použít, případně si ji upravit pro svou výuku. Zkratky uvedené v osnovách jednotlivých předmětů znamenají odkazy na metodiky: **t.** znamená číslo tématu OSV vyučovaného v rámci daného předmětu, **m.** znamená číslo metodiky OSV.

4. Učební plán

4.1 Tabulace učebního plánu

Tabulka počtu hodin učebního plánu podle vzdělávacích oblastí, oborů a vyučovacích předmětů. Aktuální je vždy ve složce s tímto dokumentem.

UČEBNÍ PLÁN PRO I. STUPEŇ

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	VZDĚLÁVACÍ OBORY	1. ROČNÍK	2. ROČNÍK	3. ROČNÍK	4. ROČNÍK	5. ROČNÍK	I. STUPEŇ
Jazyk a jazyková komunikace	**Český jazyk a literatura**	9	9(8)	8(7)	7	8	**41 (39)**
	Cizí jazyk	-	-	3	3	3	**9**
Matematika a její aplikace		4	5	5	4	4	**22**
Informatika		-	-	-	1	1	**2**
Člověk a jeho svět	**Prvouka**	2	2	2	-	-	**12**
	Vlastivěda	-	-	-	2	2	

	Přírodověda	-	-	-	1	1	
Umění a kultura	**Hudební výchova**	1	1	1	1	1	**17**
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	
	Dramatická výchova	1	1	1	1	1	
Člověk a zdraví	**Tělesná výchova**	2	2(3)	2(3)	2	2	**10 (12)**
Člověk a svět práce	**Pracovní činnosti**	1	1	1	1	1	**5**
Celková povinná časová dotace		**21**	**22**	**24**	**25**	**26**	**118**

UČEBNÍ PLÁN PRO II. STUPEŇ

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	VZDĚLÁVACÍ OBORY	6. ROČNÍK	7. ROČNÍK	8. ROČNÍK	9. ROČNÍK	II. STUPEŇ
Jazyk a jazyková komunikace	**Český jazyk a literatura**	4	4	4	5	**17**
	Cizí jazyk	3	3	3	3	**12**
	Německý jazyk/ Cvičení z AJ	-	2	2	2	**6**

Matematika a její aplikace		4	4	4	4	**16**
Informatika		1	1	1	1	**4**
Člověk a společnost	**Dějepis**	2	2	2	2	**13**
	Výchova k občanství	1	1	1	1	
	Osobnostní a sociální výchova	1	-	-	-	
Člověk a příroda	**Fyzika**	2	2	1	1	**25**
	Chemie	-	-	2	2	
	Přírodopis	2	2	2	2	
	Zeměpis	2	1	2	2	
Umění a kultura	**Hudební výchova**	1	1	1	1	**9**
	Výtvarná výchova	2	1	1	1	
Člověk a zdraví	**Výchova ke zdraví**	-	1	1	1	**11**
	Tělesná výchova	2	2	2	2	
Člověk a svět práce	**Pracovní činnosti**	1	1	1	-	**3**
Volitelné předměty (Konverzace v angličtině, Výtvarné techniky, Domácnost, Přírodopisná praktika)		-	2	2	2	**6**
Celková povinná časová		**28**	**30**	**32**	**32**	**122**

dotace					

TABULKA POČTU HODIN UČEBNÍHO PLÁNU PODLE VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT	1.	2.	3.	4.	5.	I. st.	6.	7.	8.	9.	II. st.
Český jazyk a literatura	9	9 (8)	8 (7)	7	8	**41 (39)**	4	4	4	5	**17**
Cizí jazyk	-	-	3	3	3	**9**	3	3	3	3	**12**
Německý jazyk / Cvičení z AJ	-	-	-	-	-	**0**	-	2	2	2	**6**
Matematika	4	5	5	4	4	**22**	4	4	4	4	**16**
Informatika	-	-	-	1	1	**2**	1	1	1	1	**4**
Prvouka	2	2	2	-	-	**6**	-	-	-	-	**0**
Přírodověda	-	-	-	1	1	**2**	-	-	-	-	**0**
Vlastivěda	-	-	-	2	2	**4**	-	-	-	-	**0**
Dějepis	-	-	-	-	-	**0**	2	2	2	2	**8**
Výchova k občanství	-	-	-	-	-	**0**	1	1	1	1	**4**
Osobnostní a sociální výchova	-	-	-	-	-	**0**	1	-	-	-	**1**
Zeměpis	-	-	-	-	-	**0**	2	1	2	2	**7**

Fyzika	-	-	-	-	-	**0**	2	2	1	1	**6**
Chemie	-	-	-	-	-	**0**	-	-	2	2	**4**
Přírodopis	-	-	-	-	-	**0**	2	2	2	2	**8**
Hudební výchova	1	1	1	1	1	**5**	1	1	1	1	**4**
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	**7**	2	1	1	1	**5**
Dramatická výchova	1	1	1	1	1	**5**	-	-	-	-	**0**
Tělesná výchova	2	2 (3)	2 (3)	2	2	**10 (12)**	2	2	2	2	**8**
Výchova ke zdraví	-	-	-	-	-	**0**	-	1	1	1	**3**
Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	**5**	1	1	1	-	**3**
Volitelné předměty	-	-	-	-	-	**0**	-	2	2	2	**6**
Celková časová dotace	**21**	**22**	**24**	**25**	**26**	**118**	**28**	**30**	**32**	**32**	**122**

4.2 Poznámky k učebnímu plánu

4.2.1 I. stupeň

S ohledem na problematiku našich žáků (SPU, vývojová dysfázie, ADHD, ADD) je třeba poskytnout podstatně více času učivu ve vzdělávacím oboru Český jazyk od počátku školní docházky. Nejen v 1. ročníku je třeba věnovat se i předškolním dovednostem, které žáci nemají upevněné (zrakové vnímání a zraková paměť, sluchové vnímání a paměť, koncentrace pozornosti, slovní zásoba). Proto je předmět v 1. - 3. ročníku posílen celkem o 5 vyučovacích hodin z disponibilní časové dotace. Ve 4. a 5. ročníku stoupá náročnost učiva a je třeba dostatku času na upevnění poznatků a dovedností pro žáky se SPU před přechodem na II. stupeň. V 5. ročníku je navíc třída jednu hodinu v týdnu dělena na dvě skupiny - na výuce participuje vyučující II. stupně. Předmět je proto posílen celkově o tři vyučovací

hodiny z disponibilní časové dotace. Ve 2. - 5. ročníku jsou třídy děleny na dvě skupiny ve 2 hodinách v týdnu v závislosti na stupni SPU jednotlivých žáků a z toho vyplývající potřeby reedukace.

Ve vzdělávacím oboru Matematika je nutné se věnovat v 1. ročníku nejprve upevnění předmatematických schopností žáků. Proto je předmět posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace. V 5. ročníku se na jednu hodinu týdně dělí třída na dvě skupiny. Na výuce se podílí vyučující II. stupně. Proto je předmět i v tomto ročníku posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.

Vzdělávací obor Informatika je po aktualizaci RVP ZV vyučován ve 4. i 5. ročníku.

Oblast Člověk a jeho svět se vyučuje v předmětech Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda a je posílen o jednu vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.

Dramatická výchova je nově zavedený vzdělávací obor, který je určen pro všechny žáky 1. až 5. ročníku. Své přesahy má zejména do literárně dramatické výchovy. Tento vzdělávací obor je dotován v každém z ročníků jednou vyučovací hodinou z disponibilní časové dotace, tj. celkem pěti vyučovacími hodinami.

Ve vzdělávacím oboru Tělesná výchova probíhá ve 2. a 3. ročníku povinný kurz plavání v rozsahu vždy 40 vyučovacích hodin, který je realizován v prvním i druhém pololetí. Proto je obor v tomto období posílen celkově o 2 hodiny z disponibilní časové dotace na úkor Českého jazyka.

4.2.2 II. stupeň

V 6. ročníku je třeba ve vzdělávacím oboru Český jazyk upevnit znalosti z I. stupně i u žáků, kteří nastupují na II. stupeň z jiných ZŠ. Stejně tak je tomu i v oboru Matematika. Oba obory je tak nutno dotovat navíc jednou hodinou pro každý z nich, celkově tedy dvěma vyučovacími hodinami z disponibilní časové dotace.

V rámci vzdělávacího oboru Český jazyk v 9. ročníku je realizován seminář přípravy absolventských prací. Předmět je proto posílen o jednu vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.

Ve výuce cizích jazyků nabízí učební plán výuku Německého jazyka jako druhého cizího jazyka v podobě povinného předmětu od 7. ročníku. S ohledem na hloubku postižení SPU je však některým žákům umožněno místo toho navštěvovat obor Cvičení z anglického jazyka, ve kterém si zdokonalují znalosti a dovednosti v prvním cizím jazyce. Rozdělení žáků do obou těchto oborů provádí školní psycholog ve spolupráci se speciálním pedagogem a vyučujícími českého a anglického jazyka.

Vzdělávací obor Informatika je po aktualizaci RVP ZV vyučován ve všech ročnících. Díky tomu byla změněna nabídka volitelných předmětů.

Vyučovací předmět Osobnostní a sociální výchova je nově zavedený vzdělávací obor pro žáky 6. ročníku, který integruje adekvátní část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví a programu COPE. Je dotován jednou vyučovací hodinou z disponibilní časové dotace.

Vzdělávací obory Fyzika a Chemie zahrnují v 8. a 9. ročníku i praktická cvičení, pro něž je nutný menší počet žáků ve třídě. Proto se třída dělí jednu hodinu týdně na

dvě skupiny. Oba obory je tak nutno dotovat navíc jednou hodinou v obou ročnících, celkově tedy dvěma vyučovacími hodinami z disponibilní časové dotace.

Volitelné předměty jsou dotovány z disponibilní časové dotace v 7. - 9. ročníku vždy po dvou hodinách, celkem tedy šesti vyučovacími hodinami. O zařazení do volitelných předmětů rozhoduje žák, resp. jeho zákonní zástupci s ohledem na doporučení třídního učitele a návaznost na navštěvovaný volitelný předmět v předchozím školním roce.

Zbývajícími šesti disponibilními hodinami je posílena výuka vzdělávacích oborů Přírodopis, Dějepis, Zeměpis, Výchova k občanství a Výchova ke zdraví.

1. Učební plány

(aktuální, aktualizované a živé charakteristky předmětů a učební plány předmětů vždy ve složkách ve stejném umístěním s tímto souborem)

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace má rozhodující postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělání.

Jazykové vzdělání vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznání.

Obsahem oblasti je naplňování očekávaných výstupů uvedených předmětů stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Vzdělávací oblast je realizována prostřednictvím vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura, Anglický jazyk a další cizí jazyk - Německý jazyk, příp. Cvičení z anglického jazyka.

Český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících I. a II. stupně.

Anglický jazyk je vyučován od 3. ročníku do 9. ročníku.

Německý jazyk jako další cizí jazyk je vyučován jako povinný předmět od 7. ročníku.

Cvičení z anglického jazyka je variantou pro žáky se závažným stupněm SPU, kteří z tohoto důvodu nemohou od 7. ročníku navštěvovat výuku druhého cizího jazyka.

Časová dotace je uvedena v Učebním plánu školy.

5.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vzdělávacího oboru

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Český jazyk a literatura má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení. Dovednosti, které si žáci v jeho rámci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují i získávání poznatků ve všech dalších vzdělávacích oblastech.

Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících I. a II. stupně.

Má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova a Literární výchova. Ve výuce vzdělávací obsah jednotlivých složek prolíná.

I. stupeň

Umožňujeme žákům získat základní vzdělávací nástroje, čtení a psaní.

Obtíže dané specifickými poruchami učení pomáhají žákům odstranit speciální pedagogové v hodinách speciální nápravy, grafomotoriky a logopedie. Tím se daří i zlepšování vztahu žáků ke čtení knížek.

Schopnost žáků dorozumět se rozvíjíme obohacováním jejich slovní zásoby a seznamováním se spisovnou podobou jazyka.

Výuka probíhá v kmenových třídách a v učebně logopedie a speciální nápravy. Je doplňována hodinami v městské knihovně a návštěvami divadelních představení.

II. stupeň

Seznamujeme žáky s učivem stanoveným Rámcově vzdělávacím programem pro základní vzdělání.

Navazujeme na učivo probrané na I. stupni a rozvíjíme dovednosti, které žáci získali.

Výuku gramatiky podřizujeme důrazu na rozvoj komunikačních dovedností. Cílem je, aby žák dokázal zformulovat své myšlenky do vhodného srozumitelného projevu ústního i písemného bez chyb pravopisných a stylistických.

V literární výchově upřednostňujeme vytvoření kladného vztahu k slovesnému umění a schopnost pochopit myšlenky jiného člověka, interpretovat je a diskutovat o nich.

Na jazykovou výchovu jsou žáci rozděleni do dvou skupin podle dosaženého stupně kompenzace dyslektických, dysortografických a dysgrafických poruch. Někteří z nich i nadále navštěvují hodiny speciální nápravy.

Výuka je realizována v kmenových třídách, v jazykové učebně a počítačové pracovně. Je doplňována programem v městské knihovně a návštěvami divadelních představení.

V 5. a 9. ročníku žáci možnost navštěvovat jednou týdně hodinu přípravy k přijímacím zkouškám na střední školy. V 6., 7., 8. ročníku mohou pracovat v kroužku doučování z českého jazyka.

Časová dotace pro I. a II. stupeň je uvedena v Učebním plánu školy.

Výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- vedeme žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a k jejich vzájemnému propojování
- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací (jazykové a literární příručky, encyklopedie, slovníky, časopisy; knihovny; internet)
- rozvíjíme u žáků zájem o četbu
- seznamujeme žáky s mluvnickými a literárními termíny související s probraným učivem a vedeme je k jejich používání
- předkládáme žákům možnosti využívání osvojených jazykových dovedností v jiných vzdělávacích oblastech

Kompetence k řešení problémů
- ukazujeme žákům jejich specifické poruchy učení jako příležitost naučit se překonávat problémy a řešit obtížné situace
- vedeme žáky k nalézání chyb v textu a k odůvodnění správného řešení
- vedeme žáky k tomu, aby samostatně vyvozovali pravidla, kterými se řídí probírané jazykové jevy
- učíme žáky ověřovat si své návrhy v praxi a osvědčené nadále aplikovat
- umožňujeme žákům využívání odborné literatury, vyhledávání informací v textu učebnic i na internetu
- učíme žáky efektivnímu využívání vlastních sešitů probraných pravidel, které si vedou od 6. do 9. ročníku
- vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- při práci s literárním textem vedeme žáky ke spolupráci při vysvětlování problémů a situací v textech řešených a ke společnému hledání a obhajobě alternativních řešení

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky ke kultivovanému projevu
- pomocí mluvnického a literárního učiva rozšiřujeme slovní zásobu žáků
- vedeme žáky ke správné a srozumitelné stavbě větných celků
- v sešitech mimočítankové četby, které si žáci 6. - 9. ročníku vedou, je učíme formulovat výstižně a souvisle myšlenky v písemné podobě
- vedeme žáky k poznávání pravidel efektivní komunikace a k jejich dodržování

- učíme žáky naslouchat druhému
- ukazujeme žákům důležitost nonverbálních prostředků
- poskytujeme všem žákům prostor pro vyjádření a obhajobu jejich názoru

Kompetence sociální a personální
- poskytujeme žáků možnost účinné spolupráce ve skupině a podílení se na utváření příjemné atmosféry v týmu při přípravě literárních programů pro spolužáky (Noc s pohádkou, Večerníček slaví narozeniny apod.)
- vytváříme příležitosti k diskusi v rámci třídy i v malých skupinách s různými spolužáky a vedeme žáky ke vzájemné toleranci
- při práci na společném úkolu vedeme žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc, ale také ji poskytnout
- komunikačními a jazykovými hrami připravujeme žáky na I. stupni na zvládání zátěžových situací (selhání, kritika, obhajoba vlastního názoru)
- nácvikem a společným hodnocením samostatných vystoupení žáků II. stupně před třídou je vedeme k objektivnímu sebehodnocení, konstruktivní kritice a k získání sebedůvěry pro další veřejná vystoupení
- vždy přistupujeme k žákům způsobem posilujícím jejich sebedůvěru

Kompetence občanské
- při výuce využíváme prvků osobnostní a sociální výchovy
- vedeme žáky k respektování odlišností lidí i názorů, jejich zkušenosti s odlišnostmi doplňujeme ukázkami z četby
- prostřednictvím pohádek a příběhů o dětech učíme žáky domýšlet následky lidského chování, posilujeme jejich mravní vědomí
- při návštěvách divadelních představení učíme žáky dodržování základních společenských norem
- četbou a poslechem uměleckých děl, návštěvou divadelních představení i programů městské knihovny a pomocí odkazů na další literární díla pěstujeme v žácích úctu k mateřskému jazyku a národním tradicím
- ukazujeme krásu spisovného jazyka a klademe důraz na péči o spisovný jazyk a dodržování jazykové kultury
- seznamování s naučnou literaturou využíváme k vytvoření ohleduplného postoje k přírodě a životnímu prostředí

Kompetence pracovní
- vedeme žáky k dodržování hygienických pravidel při čtení a psaní
- vedeme žáky k včasné přípravě pomůcek a k udržování pořádku v jejich učebním prostoru
- vedeme žáky k dodržování dohodnutých termínů, postupů a kvality práce a tím k vědomí vlastní odpovědnosti za své vzdělávací výsledky
- učíme žáky, jak si plánovat a organizovat učení
- při společném posuzování samostatných prací a vystoupení žáků je učíme formám objektivní kritiky a sebekritiky

- mluvní cvičení v 8. třídě zaměřujeme na informace o různých povoláních

5.1.2 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Dovednosti získané v anglickém jazyce umožňují žákům osvojit si základy komunikace v cizím jazyce, poznávat život, historii a kulturu jiných národů.

Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru cizí jazyk I. stanovených RVP pro základní vzdělání a odpovídajících průřezových témat.

Vyučovací předmět anglický jazyk je vyučován od 3. ročníku ve všech ročnících. Časová dotace je uvedena v Učebním plánu. Výuka probíhá v kmenových třídách, v jazykové a počítačové pracovně. Žáci na I. i II. stupni jsou rozděleni do 2 skupin podle dosaženého stupně kompenzace dyslektických aj. poruch.

I. stupeň

Výuka je zaměřena především na tvorbu slovní zásoby, správnou výslovnost a psaní slov. Při výuce na 1. stupni se hodně využívají říkanky, písničky a hry.

II. stupeň

Výuka navazuje na učivo probrané na 1. stupni. Rozvíjí se získané dovednosti, klade se důraz na komunikaci, rozvíjení slovní zásoby, využívají se poslechové činnosti a dramatizace. Ve všech ročnících probíhá výuka řečových dovedností receptivních, produktivních a interaktivních. Probrané mluvnické učivo je v každém následujícím ročníku procvičováno a používáno při nácviku řečových dovedností v uvedených tematických okruzích. Rozsah probíraných tematických okruhů je přizpůsobován úrovni kompenzace vývojových poruch učení u žáků ve skupině. Při nácviku čtení a porozumění textu jsou žáci seznamování s reáliemi anglicky mluvících zemí a kromě učebnic se používají i anglické časopisy pro děti.

Výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k výběru vhodných způsobů a metod učení, k plánování vlastního učení
- rozvíjíme u žáků dovednost vyhledávat, třídit, systematizovat informace a efektivně je

využívat v procesu učení, pracovat se slovníky a informacemi na internetu
- vedeme žáky ke správnému používání cizího jazyka, tzn. slovosled, slovní zásoba, gramatické jevy
- vedeme žáky k posuzování vlastních pokroků, určování překážek v učení a hledání způsobů, jak učení zdokonalit

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k pochopení problémů, přemýšlení o jejich příčinách a způsobech řešení
- při procvičování gramatických jevů vedeme žáky k samostatnému řešení problémů,
hledání vhodných způsobů jejich řešení a k užívání logických postupů při řešení problémů
- vedeme žáky k aplikaci osvědčených postupů při řešení nových problémů
- vedeme žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí, k hodnocení výsledků svých činů

Kompetence komunikativní
- při procvičování konverzace vedeme žáky k tomu, aby se vyjadřovali výstižně a souvisle a rozvíjíme jejich schopnost naslouchat druhým, zapojit se do diskuse, obhájit svůj názor vhodnými argumenty
- vedeme žáky k využívání IT, časopisů a jiných zdrojů k získání nových informací a ke komunikaci s okolním světem
- při skupinové práci vedeme žáky k poznání užitečnosti spolupráce s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální
- při skupinové práci vedeme žáky ke společnému vytváření pravidel práce ve skupině a jejich plnění
- svým příkladem vedeme žáky k ohleduplnosti, úctě k druhým, k ochotě poskytnout pomoc nebo o pomoc požádat
- vedeme žáky ke spolupráci při řešení daného úkolu
- při hodnocení se snažíme podporovat sebedůvěru žáků

Kompetence občanské
- při dramatizaci modelových situací vedeme žáky k posílení schopnosti empatie, k odmítání násilí
- vedeme žáky k dodržování společenských norem, k plnění svých povinností a k využívání svých práv
- prostřednictvím reálií seznamujeme žáky s historií, tradicemi a způsobem života jiných národů a vedeme je k respektu k národním tradicím vlastním i cizím

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k šetrnému zacházení s učebními pomůckami

5.1.3 Další cizí jazyk – německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Další cizí jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělání.

Vzdělání směřuje k dosažení úrovně A1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Další cizí jazyk umožňuje žákům osvojit si vedle jednoho povinného cizího jazyka základy komunikace v dalším cizím jazyce. Poskytuje příležitost rozvíjet individuální zájmy především jazykově orientovaných žáků, přispívá k rozšíření jejich jazykového vzdělání i k jejich celkovému intelektuálnímu a sociálnímu rozvoji.

Obsahem výuky je rozvíjení řečových dovedností s důrazem na komunikační schopnosti, čemuž je podřízena i veškerá výuka gramatiky. Výuka směřuje k tomu, aby žáci byli schopni se dorozumět v běžných situacích a hovořit o jednoduchých tématech. Musí rovněž porozumět čtenému textu, který výběrem slov odpovídá jejich jazykové úrovni. Poznávají reálie německy hovořících zemí, seznamují se s jejich kulturou a učí se tolerance k jiným národům.

Ve všech ročnících je vzdělání zaměřeno na receptivní, produktivní a interaktivní dovednosti

Tematické okruhy v jednotlivých ročnících jsou zařazeny podle aktuální situace, schopností žáků a používaných učebnic a studijních materiálů.

Časová dotace je uvedena v učebním plánu školy. Výuka je realizována formou povinně volitelného předmětu v jazykové nebo počítačové učebně ve skupině do 8 žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- pomáháme žákům při výběru a využívání vhodných metod a způsobů pro efektivní učení
- učíme žáky pracovat s dvojjazyčným slovníkem
- učíme vyhledávat potřebné informace na internetu, cizojazyčné literatuře, časopisech

- upřednostňujeme činnosti zaměřené na porozumění a posílení sociokulturní složky (reálií) jazykové výuky
- vedeme žáky k poznání smyslu a cíle učení v reálných situacích běžného života

Kompetence k řešení problémů
- učíme žáky využívat dovedností, strategií a učebních technik získaných při studiu prvního cizího jazyka a jazyka mateřského při osvojování německého jazyka
- vedeme žáky k vyhledávání informací
- učíme žáky odhadovat význam neznámých výrazů a vedeme je k ověřování správnosti
- při komunikaci využíváme situací pro praktické využití jazyka

Kompetence komunikativní
- učíme žáky komunikovat na odpovídající úrovni ústně i písemně
- učíme žáky naslouchat promluvám druhých a vhodně na ně reagovat
- učíme žáky orientovat se podle instrukcí, rozumět základním pokynům
- vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků
- učíme žáky využívat svých znalostí v základních veřejných institucích při vlastních cestách do ciziny

Kompetence sociální a personální
- při výuce pracujeme ve dvojicích a ve skupině
- dbáme na dodržování společných a společenských pravidel chování
- dbáme na to, aby žáci spolu s vyučujícími utvářeli příjemnou pracovní atmosféru
- učíme žáky navzájem se respektovat a upevňovat mezilidské vztahy
- vedeme žáky k vytváření pozitivní představy o sobě samých, podporujeme jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- vedeme žáky k poznávání a respektování odlišností způsobu života lidí jiných zemí a jejich

odlišných kulturních tradic

- vedeme žáky k diskusi o svých právech a povinnostech ve škole a mimo školu

Kompetence pracovní
- společně se žáky stanovujeme pravidla pracovních postupů
- učíme žáky uvědoměle a správně používat studijní materiály
- vedeme žáky k sebedůvěře ve schopnost používat cizí jazyk v praxi (v životě)
- vedeme žáky k využití získaných znalostí při jednoduché formě písemného styku
- vedeme žáky k vědomí významu osvojování cizích jazyků v dalším studiu a pracovním uplatnění

5.1.4 Cvičení z anglického jazyka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět upevňuje a rozvíjí dovednosti žáků získané v hodinách angličtiny především v oblasti mluvnice, v 9. ročníku klade důraz také na rozvíjení řečových dovedností s důrazem na komunikační schopnosti. Gramatické jevy a tematické okruhy v jednotlivých ročnících jsou zařazeny podle potřeb a schopností žáků.

Vyučovací předmět Cvičení z anglického jazyka se vyučuje v 7. - 9. ročníku jako alternativa k druhému cizímu jazyku. Je určen pro žáky s tak těžkou SPU, kteří by nebyli schopni dosáhnout během výuky druhého cizího jazyka stanovené úrovně A1. O zařazení žáků do tohoto předmětu rozhodují pracovnice školního poradenského pracoviště ve spolupráci s vyučujícími českého a anglického jazyka.

Časová dotace je uvedena v Učebním plánu školy. Výuka je realizována v jazykové učebně nebo v učebně s interaktivní tabulí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- vedeme žáky ke správnému používání cizího jazyka, tzn. gramatické jevy, slovní

zásoba, slovosled
- pomáháme žákům určovat překážky v učení a hledat způsoby, jak učení zdokonalit
- vedeme žáky k výběru vhodných metod učení a plánování vlastního učení

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k samostatnému řešení problémů, hledání vhodných způsobů jejich

řešení a k užívání logických postupů při procvičování gramatických jevů
- vedeme žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí, k hodnocení výsledků svých činů
- při komunikaci využíváme situací pro praktické využití jazyka

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky ke komunikaci na odpovídající úrovni ústně i písemně

- vedeme žáky k naslouchání druhým a vhodnému reagování
- vedeme žáky k využití svých jazykových znalostí v běžném životě (cesty do ciziny)

Kompetence sociální a personální
- vedeme žáky ke vzájemnému respektu a upevňování mezilidských vztahů
- při výuce dodržujeme pravidla společenského chování
- svým příkladem vedeme žáky k úctě k druhým a vytváření příjemné pracovní atmosféry

Kompetence občanské
- vedeme žáky k respektování tradic a kulturního a historického dědictví vlastního národa i ostatních zemí
- vedeme žáky k plnění svých povinností ve škole i mimo školu a k využívání svých práv

Kompetence pracovní
- vedeme žáky ke správnému používání učebních materiálů
- vedeme žáky k vědomí významu využití jazyka v dalším studiu a při pracovním uplatnění

5.2 Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace v základním vzdělávání je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním od 1. do 9. ročníku a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Obsahem oblasti je naplňování očekávaných výstupů stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Vzdělávací oblast je realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu Matematika.

5.2.1 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Matematika a její aplikace spolu s výukou českého jazyka tvoří osu vzdělání na základní škole. Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě. Je založena především na aktivních činnostech, typickými pro práci s matematickými objekty. Vytváří předpoklady pro další studium ostatních oborů.

Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace, který je rozdělen do čtyř tematických okruhů, stanovených Rámcovým vzdělávacím plánem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

V tematickém okruhu Čísla a početní operace (na I. stupni) a navazujícím okruhu Číslo a proměnná (na II. stupni) si žáci osvojují aritmetické operace – dovednost, algoritmus, porozumění a získávání číselných údajů.

V matematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí z reálného světa, analyzují je a vyjadřují matematickým předpisem. To vede následně k pochopení funkce.

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a prostoru žáci určují, znázorňují a modelují geometrické útvary a reálné situace, které se vyskytují všude kolem nás.

Důležitou součástí jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, uplatní se zde logické myšlení. Tato oblast může podchytit i žáky méně úspěšné v matematice

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory) a některé další pomůcky (výukové programy), což umožní přístup k matematice i žákům s různými nedostatky (numerickými, rýsovacími atd.).

Vyučovací předmět Matematika a její aplikace je vyučován ve všech ročnících I. a II. stupně. Časová dotace je uvedena v Učebním plánu školy.

Učivo je rozděleno do čtyř tematických okruhů.

I. stupeň

- číslo a početní operace (dovednost, porozumění, propojení s reálnou situací)
- závislosti a vztahy (rozpoznání změn a závislostí z reálného světa)
- geometrie v rovině a prostoru (uvědomování vzájemných poloh v rovině, porovnávání a odhady délek obvodů a obsahů, zdokonalování grafického projevu)
- nestandardní aplikační úlohy a problémy (využívá se logické myšlení, řešení jednodušších úloh z reálného světa)

II. stupeň navazuje na učivo probrané na I. stupni a rozvíjí dovednosti, které žáci získali.

- číslo a proměnná (početní operace, užití algoritmů, propojení s reálnou situací a zavedení pojmu proměnná)
- závislosti, vztahy a práce s daty (analýza změn a závislostí, tabulky, diagramy a grafy, pochopení pojmu funkce)
- geometrie v rovině a prostoru (zdokonalování grafického projevu, tvarové prostorové vidění reálných situací a jejich modelování
- nestandardní aplikační úlohy a problémy (řešení problémových úloh a situací z běžného života na základě logiky)

Žáci jsou na II. stupni na dvě vyučovací hodiny v týdnu rozděleni do dvou skupin podle schopnosti a rychlosti při řešení úloh. V 6. - 9. ročníku mohou pracovat v kroužku doučování z matematiky.

K výuce využíváme různé formy práce a používáme všechny dostupné vyučovací pomůcky. Výuka je realizována v kmenových třídách nebo v počítačové učebně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vlastní volbě metody řešení
- volíme takové metody, ve kterých jsou úspěšní všichni žáci, a tím je motivujeme k učení
- vedeme žáky k využívání a propojování naučených vzorců v praktickém životě
- učíme žáky stručně se vyjadřovat pomocí matematické symboliky

- učíme žáky odhadovat, experimentovat a získané výsledky porovnávat a ověřovat se skutečností

- umožňujeme žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností a jejich výsledků, srozumitelně jim vysvětlujeme dílčí vzdělávací cíle

- vedeme sebe, žáky a rodiče k porozumění toho, že důležitější jsou získané dovednosti a znalosti, než známka na vysvědčení

Kompetence k řešení problémů

- na modelových příkladech učíme žáky algoritmu řešení
- seznamujeme žáky se zdroji informací k řešení problémů
- vedeme žáky k volbě vlastního řešení (postupu) úlohy, porovnáváme odlišnosti
- vedeme žáky k systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti
- pracujeme s chybou jako s příležitostí ukázat cestu ke správnému řešení
- vedeme žáky k samostatnému řešení, volbě způsobu řešení, klademe důraz na logické, matematické a empirické postupy

- podle náročnosti vyřešených úloh žák sleduje vlastní pokrok
- vedeme žáky k využití kombinatorického a logického myšlení ke srozumitelné argumentaci při obhajování postupů řešení a výsledků

Kompetence komunikativní

- žák umí stručně obhájit svůj názor, způsob řešení a dokáže ho podložit logickou matematickou argumentací, včetně matematické symboliky
- učíme se diskutovat podle pravidel efektivní diskuse
- učíme žáky porozumění matematické terminologii
- vedeme žáky k výstižnému, kultivovanému a souvislému projevu

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky při práci ve skupině ke kolegiální radě a pomoci při řešení matematických problémů
- žák a učitel se podílí na jasném stanovení pravidel pro práci v týmu
- vedeme žáky k pochopení efektivnosti spolupráce s druhými při řešení matematických úloh a problémů
- umožňujeme každému žákovi zažít alespoň dílčí úspěch a hodnotíme je tak, aby vnímali vlastní pokroky

Kompetence občanské

- při zpracování informací vedeme žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení a učíme je hodnotit práci vlastní i ostatních na základě ohleduplnosti a taktu
- prostřednictvím matematiky a na základě zkušeností vedeme žáky k respektování národnostních a kulturních rozdílů mezi lidmi

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k vytváření zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě
- učíme žáky využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech
- klademe důraz na bezpečnost práce např. při práci s kružidlem apod.
- přizpůsobujeme podmínky pro žáky s určitými handicapy např. rýsovací a psací potřeby
- vedeme žáky k vyhledávání a kombinování různých informací z různých informačních zdrojů a poznatků z různých předmětů
- vedeme žáky ke správnému užívání pomůcek, vybavení a techniky
- rozvíjíme u žáků zručnost a praktické dovednosti

5.3 Informatika

Charakteristika vzdělávací oblasti

Tato vzdělávací oblast je realizována v předmětu Informatika. Zde je uvedena i její charakteristika.

Hlavním smyslem zařazení vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie do základního vzdělávání je dosažení informační gramotnosti všemi žáky. Znamená to, aby získali v průběhu povinného vzdělávání všichni žáci základní dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, aby byli schopni orientovat se ve světě informací, aby se naučili tvořivě s nimi pracovat a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si dovedností práce s výpočetní technikou již v raném věku byla vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zařazena jako povinná součást základního vzdělávání na prvním i druhém stupni. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast je realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu Informatika.

5.3.1 Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Základem práce s informacemi se rozumí čtení s porozuměním, orientace v číselné řadě a v abecedě, vyhledávání v atlasech a ve slovnících a další dovednosti, které žáci získávají již na počátku své cesty za vzděláním. Čtenářská gramotnost je tak základem práce s informacemi. Informační technologie se potom stávají významným pomocníkem.

Žáci mohou pracovat s informačními technologiemi – počítači v odborné učebně i v domovských třídách. Záměrem je, aby v jednotlivých předmětech mohli procvičovat, získávat informace – znalosti a dovednosti pomocí počítačů v běžných vyučovacích hodinách.

Obsahem výuky jsou informační a komunikační technologie. Získané znalosti a dovednosti žáci využívají ve všech ostatních předmětech při vyhledávání, zpracování a prezentování informací. Kromě vlastního vzdělávacího obsahu se v informatice realizují také některá témata z průřezových témat mediální výchova, osobnostní a sociální výchova a mediální výchova.

Předmět je vyučován v 5., 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace je uvedena v učebním plánu školy. Obsah vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie se realizuje v 5. a 6. ročníku v předmětu Informatika a od 7. ročníku pak ve volitelném předmětu Informatika

Výuka probíhá ve speciální učebně, kde jsou k dispozici počítače s vysokorychlostním internetovým připojením.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

V předmětu klademe důraz na kompetence: tvořivost, práci s informacemi a jejich prezentaci, podnikatelské dovednosti, řešení problémů, práci, zdraví, zodpovědnost. Používanými metodami a formami výuky jsou frontální, skupinové a projektové vyučování. Žáci se SPU mají větší časový prostor k práci. Nadaní žáci realizují větší rozsah zadané práce v projektech.

Kompetence k řešení problémů

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

5.4 Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Tato oblast se týká poznávání člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat.

Uplatňuje pohled do minulosti i současnosti a směřuje k dovednostem užitečným pro praktický život. Obsah této oblasti je velice integrovaný. Jsou tu hojně využívány poznatky a znalosti z jiných vzdělávacích oblastí.

Vzdělávání v této oblasti rozvíjí poznatky a prvotní zkušenosti žáků získané v rodině a v předškolní výchově.

Žáci se učí poznávat a pojmenovávat děje a věci, vztahy a souvislosti, vytváří si ucelený obraz světa kolem nás. Poznávají sebe i své nejbližší okolí, upevňují si pravidla bezpečnosti v rámci dopravní výchovy. Postupně se žáci seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami a jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi lidmi, všímat si lidských výtvorů a přírodních jevů. Žáci se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty druhých. Učí se porozumět způsobu života v současnosti i v minulosti, poznávají problémy i výhody soudobého způsobu života.

Důležitý je pro tuto vzdělávací oblast vlastní prožitek při modelových situacích. Tato vzdělávací oblast je hodně propojena s reálným životem a s praktickými zkušenostmi žáků.

Na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět navazují tematicky oblasti Člověk a příroda, Člověk a společnost a Výchova ke zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je realizována pouze na prvním stupni základní školy prostřednictvím vyučovacích předmětů Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda.

Časová dotace je uvedena v Učebním plánu školy.

5.4.1 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Prvouka je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.
Tato oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a podobných témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Má spojitost s ostatními předměty, např. matematika, český jazyk.

Tato vzdělávací oblast rozvíjí poznatky z rodiny a z předškolní výchovy. Vychází z vlastních prožitků a zkušeností žáků. Součástí výuky je upevňování pracovních návyků.

Obsah vzdělávání je členěn do pěti tematických okruhů stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání

1. Místo, kde žijeme – žáci poznávají své okolí, utvářejí své zkušenosti.

2. Lidé kolem nás – žáci si osvojují základy vhodného chování mezi lidmi, poznávají, jak se lidé sdružují, baví a jak žijí.

3. Lidé a čas – žáci poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Vychází se od nejznámějších událostí v rodině, v obci, až po historii naší země.

4. Rozmanitost přírody – žáci tu poznávají naši Zemi a sluneční soustavu. Prakticky se seznamují s přírodou, okolní krajinou, pozorují zvířata, rostliny a děje v přírodě. Učí se ochraně přírody a pozitivnímu vztahu k životnímu prostředí.

5. Člověk a jeho zdraví – žáci poznávají sami sebe jako živou bytost. Jsou poučeni v základech o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci, o první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích. Učí se také o denním režimu, hygieně, výživě a o vlastním bezpečí. Součástí je také dopravní výchova.

Vyučovací předmět je vyučován na I. stupni v 1. – 3. ročníku. Časová dotace je uvedena v Učebním plánu školy.

Výuka je realizována v běžné učebně, kde je přístup k internetu a odborné literatuře. Součástí výuky je používání názorných pomůcek a videotechniky. Pro názornost jsou prováděny pokusy. V rámci prvouky jsou realizovány výstavy, návštěvy muzeí, parků a škola v přírodě.

Žáci pracují samostatně nebo ve skupinách.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání informací v dětských encyklopediích a na internetu
- vycházíme ze zkušeností žáků
- vedeme žáky k tomu,aby své zkušenosti spojovali s novými poznatky
- poznatky z prvouky uplatňujeme i v jiných předmětech a naopak
- využíváme samostatného pozorování žáků
- umožňujeme žákům prokázat a vyjádřit své zkušenosti
- pomáháme orientovat se ve světě informací
- pozitivně motivujeme žáky pro další vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k vnímání dění kolem sebe
- upevňujeme v žácích účelné rozhodování a jednání v jednotlivých situacích
- podporujeme hledání různých způsobů řešení
- vedeme žáky k samostatnosti a tvořivosti
- umožňujeme pomocí pokusů, vycházek a názorných ukázek prakticky ověřovat

získané informace

- podporujeme zapojení všech žáků do řešení problémů
- pomáháme žákům poznat a ovlivňovat svou jedinečnost

Kompetence komunikativní
- rozšiřujeme u žáků slovní zásobu
- vedeme žáky k výstižnému vyjadřování
- učíme žáky prezentovat své znalosti a výsledky své práce
- vedeme žáky naslouchání druhým
- podporujeme diskuse žáků o problémech
- nacvičujeme modelové situace s prvky neverbální komunikace
- učíme žáky ke komunikaci s ostatními lidmi (staršími spolužáky, dospělými lidmi)

Kompetence sociální a personální
- pracujeme se žáky ve dvojicích a ve skupinách
- učíme žáky efektivní spolupráci
- podporujeme u žáků vyjadřovat pozitivní city ve vztahu k sobě a k ostatním
- učíme žáky věcně argumentovat
- vedeme žáky k oceňování svých názorů a přínosů
- učíme žáky poznat sebe samé

Kompetence občanské
- vedeme žáky k respektování druhých lidí
- seznamujeme žáky s odlišnostmi mezi lidmi
- vedeme žáky k respektování pravidel
- seznamujeme žáky se základy první pomoci
- v krizových situacích řešíme problémy
- pěstujeme v žácích úctu ke kulturním tradicím a národním symbolům
- pořádáme vycházky na zajímavá místa naší historie
- utváříme v žácích ohleduplný vztah k přírodě
- motivujeme žáky k aktivnímu zapojení do ochrany přírody podle svých možností

Kompetence pracovní
- vedeme žáky k plnění svých povinností
- učíme žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení
- seznamujeme žáky s různými profesemi

5.4.2 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Přírodověda je součástí je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět,která je koncipována pouze pro I. stupeň základního vzdělávání. Přírodověda navazuje na předchozí učivo prvouky.

Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů dvou z pěti tematických okruhů vzdělávací oblasti podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní školy a souvisejících průřezových témat.

1. Rozmanitost přírody – žáci zde poznávají Zemi jako planetu, jako součást sluneční soustavy. Poznávají proměnlivost živé a neživé přírody, sledují vliv člověka na přírodu,

ochranu životního prostředí, živelné pohromy. Uvědomují si, že Země a život tvoří nedílný celek. Žáci pozorují krajinu, rozšíření půd, poznávají rostliny a živočichy.

2. Člověk a jeho zdraví – žáci se učí o člověku jako o živé bytosti se svými biologickými a fyziologickými funkcemi a potřebami. Poznávají vývoj jedince. Získávají základní poznatky o zdraví a nemocech, o situacích hromadného ohrožení. Seznamují se se základy sexuální výchovy, partnerství a rodičovství. Žáci si zde uvědomují odpovědnost lidí za své zdraví a bezpečnost. Řeší modelové situace. Zkoušejí si základy první pomoci.

Vyučovací předmět Přírodověda je realizován pouze ve 4. a 5. ročníku. Časová dotace je uvedena v Učebním plánu školy.

Výuka probíhá ve třídě. Ve výuce je využívána řada různých forem a metod práce s využitím názorných pomůcek, atlasů, literatury a internetu. Částečně je výuka realizována v terénu. Součástí výuky jsou vycházky do přírody, návštěva botanické a zoologické zahrady, škola v přírodě. Podle možnosti návštěva chráněné krajinné oblasti.

Žáci pracují samostatně, ve dvojicích nebo ve skupinách.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- volíme ve výuce různé způsoby motivace k učení
- motivujeme k učení názornými ukázkami
- učíme žáky vyhledávat užitečné informace v odborné literatuře a na internetu
- učíme žáky využívat dříve získané poznatky a aplikovat je
- vedeme žáky k používání správné terminologie
- dáváme prostor pro pokusy
- pozorujeme se žáky přírodu, hodnotíme a zapisujeme svá pozorování
- vedeme žáky k smysluplnosti učení
- naučené vědomosti aplikujeme na konkrétních ukázkách

Kompetence k řešení problémů

- pracujeme s informacemi z různých zdrojů
- učíme žáky třídit informace a používat je k řešení problémů
- umožňujeme žákům navrhovat vlastní řešení
- zařazujeme metody, při kterých si žáci k objevům, řešením a závěrům docházejí sami
- učíme žáky pracovat v týmu
- vedeme žáky k odpovědnosti za svá rozhodnutí
- dáváme dostatek prostoru pro prezentaci své práce

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k používání správné terminologie
- rozšiřujeme žákům slovní zásobu v osvojovaných tématech
- vedeme žáky k pojmenování pozorovaných skutečností
- učíme žáky naslouchat druhým
- vedeme žáky k diskusím podle pravidel efektivní komunikace
- na vycházkách do přírody naslouchámě hlasům zvířat, učíme děti vnímat zvuky kolem sebe
- umožňujeme žákům prezentovat výsledky své práce mimo třídu (škola v přírodě, výstavka)

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k práci ve dvojicích a ve skupině
- pracujeme se žáky na vytváření a dodržování pravidel
- učíme žáky respektovat názory a zkušenosti druhých
- zajímáme se o náměty, názory, zkušenosti a problémy žáků
- prací ve skupinách vedeme žáky k otevřené komunikaci a ke spolupráci
- dáváme prostor pro prezentaci své práce a následnou zpětnou vazbu

Kompetence občanské

- ve výuce zavádíme prvky osobnostně- sociální výchovy
- učíme žáky jednat v krizových situacích
- praktickými ukázkami nacvičujeme základy první pomoci
- budujeme u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- vedeme žáky k ekologické výchově

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k bezpečnému a ohleduplnému zacházení s pracovními nástroji a pomůckami

- seznamujeme žáky s pravidly bezpečnosti
- vedeme žáky k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové
  práci
- dbáme na dodržování vymezených pravidel

5.4.3 Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vlastivěda svým učivem navazuje na předchozí poznatky z prvouky. Vlastivěda je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, která je koncipována pouze pro I. stupeň základního vzdělávání.

Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů tří z pěti tematických okruhů dané vzdělávací oblasti podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní školy a souvisejících průřezových témat.

1. Místo, kde žijeme – žáci se zde učí poznávání svého okolí, vztahů a souvislostí v rodině, ve škole, ve svém městě. Účelem tohoto okruhu je probudit v žácích kladný vztah k místu svého bydliště a postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

2. Lidé kolem nás – tady si žáci uvědomují význam a podstatu tolerance, pomoci a vzájemné úcty mezi lidmi, rovné postavení mužů a žen. Poznávají různé kultury lidí, globální problémy světa. Seznamují se se základními právy a povinnostmi občanů.

3. Lidé a čas – žáci se tu učí orientovat v dějích a v čase. Seznamují se s historickými událostmi, sledem dějin. Podstatou tohoto okruhu je vyvolat v žácích zájem o získávání informací z historie a ze současnosti.

Vyučovací předmět Vlastivěda je realizován pouze ve 4. a 5 ročníku prvního stupně základní školy. Časová dotace je uvedena v Učebním plánu školy.

Výuka probíhá ve třídě. Ve výuce je využívána řada různých forem a metod práce s využitím dostupných pomůcek, atlasů, literatury a internetu. Částečně je výuka realizována v terénu. Součástí výuky je návštěva knihoven, muzeí a významných míst.

Žáci pracují samostatně, ve dvojicích nebo ve skupinách.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- vybíráme vhodné metody práce, které žáky zaujmou

- vhodnými tématy motivujeme žáky k učení
- společně se žáky vyhledáváme potřebné informace na internetu
- pracujeme s encyklopediemi, atlasy a další odbornou literaturou jako zdrojem informací
- dbáme u žáků na používání správné terminologie a symboliky
- spolupracujeme s denním tiskem a médii
- vedeme žáky k pozorování svého okolí a jeho proměn
- žákům srozumitelně vysvětlujeme, co se mají učit
- vedeme žáky k sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů

- diskutujeme se žáky o soužití lidí, problémech mezi spolužáky, o vztazích v rodině
- předvádíme modelové situace chování lidí
- každý žák má možnost vyjádřit svůj názor, své řešení problému
- umožňujeme každému zažít úspěch
- učíme žáky vyžívat již získané poznatky k řešení problému
- dbáme na přístup k odborné literatuře a internetu v případě potřeby
- dáváme prostor pro praktické ověřování postupů
- vedeme žáky k aplikaci osvědčených postupů řešení
- pomocí projektů podporujeme aktivní zapojení všech žáků
- prací ve skupinách podporujeme týmovou spolupráci
- učíme žáky prezentovat svoji práci a přijmout kritiku

Kompetence komunikativní

- vedeme k výstižnému, logickému a kultivovanému ústnímu i písemnému projevu
- učíme žáky diskutovat podle pravidel efektivní komunikace
- vedeme žáky k vzájemnému naslouchání
- zařazujeme scénky modelových situací s uplatněním verbální i neverbální komunikace
- organizujeme projekty, při kterých se mohou žáci prezentovat

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k vytváření a dodržování pravidel při skupinové spolupráci
- vlastním příkladem posilujeme ve třídě pozitivní atmosféru
- vytváříme heterogenní pracovní skupiny
- pomocí literatury, internetu a videoukázek seznamujeme žáky s kulturou jiných národů
- hravou formou připravujeme žáky na zvládání různých životních situací

Kompetence občanské

- vedeme žáky k toleranci mezi lidmi
- seznamujeme žáky se svými právy a povinnostmi
- vedeme žáky k úctě k tradicím a k národním symbolům
- připomínáme si významné dny a výročí
- organizujeme vycházky do muzeí atd.

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k plnění svých povinností, dodržování termínů
- učíme děti ohleduplně zacházet s pomůckami
- vedeme žáky ke kritice a sebekritice
- diskutujeme se žáky o možnosti jejich profesního uplatnění

5.5 Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost má žáky vybavit znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jejich aktivní zapojení do života demokratické společnosti. V průběhu vzdělávání se žáci seznamují s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Důležitou součástí vzdělávání v této vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobiích a extrémistických postojů, výchova k respektování lidských práv a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

Vzdělávací oblast je realizována prostřednictvím vyučovacích předmětů Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém obsahu navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět a jejím obsahem je naplňování očekávaných výstupů uvedených předmětů stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Dějepis je vyučován v 6. - 9. ročníku. Výchova k občanství je vyučována v rovněž v 6. - 9. ročníku. Časová dotace je uvedena v Učebním plánu školy.

5.5.1 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Dějepis je vyučovací předmět, v jehož rámci žáci získávají základní vědomosti o životě, chování a jednání našich předků. Během výuky jsou vedeni k poznávání událostí a činů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Při probírání jednotlivých historických období je kladen důraz na získávání informací o vývoji na území České republiky a Prahy.

Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Dějepis stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání
a související očekávané výstupy průřezových témat.

Vyučovací předmět je vyučován v 6. - 9. ročníku. Obsahově navazuje na učivo 5. třídy probírané ve vyučovacím předmětu Vlastivěda. Učivo je rozděleno do tematických okruhů, které jsou v jednotlivých ročnících probírány takto:

6. ročník: Člověk v dějinách
Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury
7. ročník: Křesťanství a středověká Evropa
Objevy a dobývání, počátky nové doby
8. ročník: Objevy a dobývání, počátky nové doby
Modernizace společnosti
9. ročník: Moderní doba
Rozdělený a integrující svět

Výuka probíhá v kmenových třídách a je doplňována návštěvami historických památek, muzeí a výstav. Časová dotace je uvedena v Učebním plánu školy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání potřebných informací v odborné literatuře, encyklopediích a na internetu, k jejich třídění a využívání v procesu učení i v praktickém životě
- seznamujeme žáky s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
- zadáváme takové úkoly, při nichž se žáci snaží propojovat jednotlivé poznatky do širších souvislostí a vytváří si tak pohled na kulturní a společenské jevy
- podporujeme samostatnost a tvořivost žáků při plnění zadaných úkolů
- umožňujeme porovnávat zjištěné výsledky s výsledky druhých žáků a vyvozovat závěry

Kompetence k řešení problémů

- uvádíme žákům různé problémové situace z historie, vedeme je k tomu, aby se zamýšleli nad jejich příčinami a vyjádřili se ke způsobům jejich řešení
- vedeme žáky k vyhledávání informací o řešení problémových situací, nacházení jejich shodných, podobných a odlišných znaků
- podporujeme samostatnost a tvořivost žáků při plnění zadaných úkolů
- zařazujeme rozmanité aktivity, při nichž žáci řeší problémy v týmu

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování ústně i písemně na úrovni odpovídající jejich možnostem
- učíme žáky naslouchat druhým
- zařazujeme do výuky diskuzi
- předkládáme ve výuce žákům různé typy textů, záznamů a obrazových materiálů a vedeme je k tomu, aby se k nim dokázali vyjádřit

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k práci ve skupině, vytváření společných pravidel při práci a vzájemné pomoci při učení
- usilujeme o to, aby žáci chápali potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení úkolů, uvědomovali si výhody vzájemné spolupráce a dokázali se ve skupině uplatnit v různých rolích
- vedeme žáky k respektování různých hledisek a čerpání poučení z názorů a konání druhých

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování přesvědčení druhých lidí, národnostních, kulturních a jiných rozdílů mezi lidmi
- učíme žáky chápat základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy
- pěstujeme u žáků úctu ke státním svátkům, národním tradicím a historickému dědictví

Kompetence pracovní

- stanovujeme společně s žáky pravidla individuálních i skupinových pracovních postupů
- vedeme žáky k dodržování stanovených pravidel, plnění povinností a závazků
- rozvíjíme u žáků schopnost kritického a sebekritického hodnocení práce
- hodnotíme kladně svědomitou a systematickou práci žáků
- vedeme žáky k využívání vlastních znalostí v praktickém životě

5.5.2 Výchova k občanství

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výchova k občanství je vyučovací předmět, v jehož rámci jsou žáci vedeni k sebepoznávání a formování vědomí odpovědnosti za vlastní život. Při výuce se zaměřujeme na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Nedílnou součástí výuky je motivace k aktivní účasti na životě v demokratické společnosti a rozvíjení vědomí sounáležitosti s evropským společenstvím.

Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Výchova k občanství stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Vyučovací předmět je vyučován v 6. - 9. ročníku. Obsahově navazuje na učivo probírané v 5. třídě ve vyučovacím předmětu Vlastivěda i na učivo probírané v 6. ročníku v rámci vyučovacího předmětu Osobnostní a sociální výchova. Předmět je rozdělen do těchto tematických okruhů vyučovaných ve všech ročnících:

Člověk ve společnosti
Člověk jako jedinec
Stát a hospodářství
Stát a právo
Mezinárodní vztahy, globální svět

Výuka probíhá ve kmenových třídách, je doplňována návštěvami institucí blízkých probírané tématice (např. dětský domov, soud, požární zbrojnice, policie). Časová dotace je uvedena v Učebním plánu školy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za vlastní vzdělávání a uplatnění v budoucím životě
- vysvětlujeme žákům důležitost celoživotního učení
- učíme žáky vyhledávat informace v odborné literatuře a na internetu, třídit je a vhodně je využívat v procesu učení i praktickém životě
- během výuky reagujeme na aktuální dění v naší zemi i ve světě
- vy světlujeme žákům smysl učení, posilujeme u nich pozitivní vztah k učení
- předkládáme žákům návody, jak překonávat překážky při učení

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky tvořivému přístupu k řešení problémů
- oceňujeme různé způsoby řešení
- vedeme žáky k tomu, aby se nenechali odradit případnými neúspěchy při řešení problémů

- podporujeme u žáků samostatnost a tvořivost
- učíme žáky, jak některým problémům předcházet
- zařazujeme rozmanité aktivity, při nichž žáci řeší problémy v týmu

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky k souvislému a výstižnému vyjadřování
- učíme žáky naslouchat druhým
- podněcujeme je k zapojování se do diskuze a vhodné argumentaci při obhajování vlastních názorů
- vedeme žáky k práci s různými typy textů i obrazových materiálů a jejich používání v procesu učení i v praktickém životě
- učíme žáky slušně a přiměřeně komunikovat s vrstevníky i dospělými osobami

Kompetence sociální a personální
- vedeme žáky k práci ve skupině, vytváření společných pravidel při práci, jejich dodržování a vzájemné pomoci při učení
- vedeme žáky k utváření příjemné atmosféry v týmu
- učíme je ohleduplnosti při jednání s druhými lidmi
- usilujeme o to, aby žáci chápali důležitost i výhodnost efektivní spolupráce při řešení úkolů
- připravujeme žáky na zvládání obtížných životních situací
- posilujeme jejich sebedůvěru

Kompetence občanské
- vedeme žáky k respektování odlišných názorů
- vysvětlujeme jim způsoby odmítání hrubého zacházení a důležitost umět se postavit proti fyzickému a psychickému násilí
- seznamujeme žáky se základními principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- vyžadujeme, aby žáci dodržovali stanovená pravidla chování a plnili své povinnosti
- učíme je domýšlet následky vlastního chování
- pěstujeme u žáků úctu ke státním svátkům, symbolům a národním tradicím
- vedeme žáky k myšlení v globálních souvislostech

Kompetence pracovní
- stanovujeme společně s žáky pravidla individuálních i skupinových pracovních postupů
- vedeme žáky ke kritickému i sebekritickému hodnocení výsledků různých prací
- systematicky vedeme žáky k profesní orientaci a odpovědnému rozhodování při volbě dalšího studia
- na příkladech blízkým žákům vysvětlujeme základní aktivity vedoucí k uskutečňování různých podnikatelských záměrů

5.6 Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě. Žáci se učí zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí. V této vzdělávací oblasti žáci poznávají přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na tomto poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka.

Vzdělávací oblast je realizována prostřednictvím vyučovacích předmětů Přírodopis, Fyzika, Chemie a Zeměpis. Ve svém obsahu navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznání žákům I. stupně ZŠ a kooperuje se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověka zdraví i Člověk a svět práce.

Přírodopis, Fyzika a Zeměpis jsou vyučovány v 6. – 9. ročníku, Chemie v 8. – 9. ročníku. Časová dotace je uvedena v Učebním plánu školy.

5.6.1 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět navazuje na výuku zejména matematiky, prvouky, vlastivědy a přírodovědy na stupni prvním. Z průřezových témat mají na fyziku návaznost hlavně environmentální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, osobnostní a sociální výchova.

Obsahově se fyzika člení do několika oblastí, které pokrývají široké spektrum přírodních jevů. Vyučování fyziky žákům poskytuje prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem, nabízí dobrodružství poznávání a chápání okolního světa. Dává jim potřebný základ pro lepší porozumění a využívání současných technologií a pomáhá jim tak lépe se

orientovat v běžném životě. Hlavní důraz je kladen na praktické činnosti realizující se formou pokusů, experimentů či měření a na co nejužší propojení s podmínkami v reálném životě.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části vzdělávacích obsahů průřezových témat: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Předmět je vyučován v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace je uvedena v učebním plánu školy. Žáci jsou v 8. a 9. ročníku vždy v jednom pololetí rozděleni do dvou skupin. Výuka probíhá v učebně, kde jsou k dispozici počítače s internetovým připojením.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Ve fyzice se snažíme o rozvoj většiny životních kompetencí, převládajícími jsou řešení problémů, tvořivost, učení, komunikace, spolupráce a zdraví. K jejich dosahování volíme takové formy a metody výuky, které žákům umožňují optimální zvládnutí učiva. Jedná se o aktivizující činnosti podporující samostatnost a tvořivost realizující se formou problémového vyučování, skupinové a laboratorní práce. Výchovně - vzdělávacích cílů se snažíme dosahovat i s ohledem na individuální osobnosti žáků, děti s SPU pracují s ohledem na jejich možnosti. Žákům se zájmem a nadáním umožňujeme individuální rozvoj například zadáváním složitějších problémových úkolů, přípravou pokusů a podobně.

Kompetence k řešení problémů

Fyzika se snaží podporovat samostatné a otevřené myšlení žáků, umožňuje jim kriticky se zamýšlet nad zadanými problémy souvisejícími s přírodními jevy a vyjadřovat k nim vlastní názory. Vede žáky k pochopení složitosti a komplexnosti vztahů člověka a přírodního prostředí a rozvíjení environmentálního povědomí.

5.6.2 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět je vyučován na II. stupni. Navazuje na učivo předmětů prvouka a přírodověda, z průřezových témat se v chemii realizují zejména témata

environmentální výchovy. Tento vyučovací předmět zahrnuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Chemie a část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.

Výuka je zaměřena především na tyto životní kompetence - tvořivost, komunikace, řešení problémů, práce, zdraví. Žáci pracují samostatně či v malých skupinách. Žáci se SPU mají větší časový prostor k práci, nadaní žáci plní větší rozsah zadané práce. Všichni žáci zpracovávají referáty na zajímavá témata, které prezentují třídě a moderují si vlastní diskuzi.

Vyučování chemie vede žáky k poznávání vybraných chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a jejich každodenního života. Žáci získávají informace o bezpečném a účelném zacházení s chemickými látkami a jsou vedeni k ochraně přírody a vlastního zdraví.

Předmět je vyučován v 8. a 9. ročníku. Časová dotace je uvedena v učebním plánu školy. Žáci jsou vždy v jednom pololetí rozděleni do dvou skupin. Výuka probíhá v učebně, kde jsou k dispozici počítače s internetovým připojením.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Výuka je cílevědomě řízena tak, aby žáci postupně:

- získávali základní poznatky z různých oborů chemie
- osvojovali si dovednosti spojené s pozorováním vlastností látek a chemických reakcí, s prováděním jednoduchých chemických pokusů a učili se nacházet vysvětlení chemických jevů, zdůvodňovat vyvozené závěry a uvádět je do širších souvislostí s praktickým využitím
- poznávali zásady bezpečné práce s chemikáliemi
- byli seznamováni s mnohostranným využitím chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti (v průmyslu, zemědělství, energetice, zdravotnictví, potravinářství a ve výživě člověka)

Kompetence k řešení problémů

Výuka chemie, tak jako ostatní přírodovědné předměty, významně přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků. Učí je hledat příčinné souvislosti a řešit problémy související s poznáváním přírody a s praktickým životem.

5.6.3 Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávání v předmětu přírodopis

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a o přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům,
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se,
- podporuje vytváření otevřeného i kritického myšlení a logického uvažování,
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě,
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislostí člověka na přírodních zdrojích,
- seznamuje žáka se stavbou živých organizmů.

Vyučovací předmět Přírodopis je vyučován ve všech ročnících II. stupně. Časová dotace je uvedena v Učebním plánu školy.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů a odborné literatury)
- přírodovědné vycházky s pozorováním
- krátkodobé projekty

Předmět Přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

chemie – ochrana životního prostředí, chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy

fyzika - fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak

zeměpis – pohyby mořské vody, rozšíření a výskyt živočichů, biotopy, CHKO, Národní parky

Výchovné a vzdělávací kompetence

Kompetence k učení - vedeme žáky

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- k správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislosti

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- zařazujeme metody, při kterých žáci sami navrhují řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názoru druhých při diskusi
- vedeme žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- umožňujeme prezentaci práce žáků, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky práce, reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinového vyučování, vedeme žáky ke spolupráci při řešení problémů
- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti

Kompetence občanské

- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- vedeme žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty i jinými přírodninami
- zadáváme úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhovat postup i časový rozvrh

5.6.4 Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Zeměpis vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a ze vzdělávací oblasti Zeměpis v RVP ZV. Je realizován v úzké koordinaci s dalšími vyučovacími předměty jako jsou fyzika, přírodopis, dějepis a občanská výchova. Vědomosti a dovednosti získané v předmětu žákům umožňují orientovat

se v současném světě, uvědomovat si zodpovědnost za kvalitu života na Zemi, geografické poznatky aplikovat v praktickém životě.

Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Zeměpis stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Vzdělávací obsah je rozdělen do následujících tematických okruhů:

6. ročník: Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie
Přírodní obraz Země
Regiony světa – Arktida, Antarktida, Afrika

7. ročník: Regiony světa – Austrálie, Amerika, Asie

8. ročník: Regiony světa - Evropa
Česká republika

9. ročník: Společenské a hospodářské prostředí
Životní prostředí
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

Vyučovací předmět Zeměpis je vyučován ve všech ročnících II. stupně. Časová dotace je uvedena v Učebním plánu školy.

Výuka je realizována v kmenových třídách. Navazujeme na učivo vlastivědy a přírodovědy probrané na I. stupni, rozvíjíme již získané vědomosti a dovednosti. Žáci pracují v rámci celé třídy, v jednotlivých skupinách i individuálně, ve vzájemné spolupráci i v samostatně zadaných úkolech. Zeměpisná cvičení a pozorování se uskutečňují v okolí školy. Výuka je doplňována videoprojekcí, návštěvou planetária, případnými besedami.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení - vedeme žáky k:
- vyhledávání, shromažďování, třídění a pozorování geografických informací a dat
- používání odborné terminologie
- propojování geografických poznatků s poznatky dalších vzdělávacích oblastí
- propojování poznatků mezi přírodním a společenským prostředím
- posuzování a porovnávání poznatků, k formulování závěrů
- poznávání smyslu a cíle učení

Kompetence k řešení problémů - vedeme žáky k:
- umění diskutovat o problémech přírodní a společenské sféry, hledání příčin a možných řešení
- vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů, k jejich zhodnocení a obhájení
- k argumentaci, diskusi, obhajování svých výroků

Kompetence komunikativní - vedeme žáky k:

- správné formulaci vlastních názorů
- naslouchání a respektování názorů druhých
- využívání dostupných informačních a komunikačních prostředků; vyžadujeme na žácích formulaci vlastních názorů, vhodnou argumentaci, spolupráci na řešení problémů a úkolů
- interpretaci, prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů i jiných forem záznamů

Kompetence sociální a personální - vedeme žáky k:
- práci ve skupině, ve dvojicích, k odpovědnému přístupu ke své práci i k práci druhých
- spolupráci ve skupině na základě předem stanovených pravidel, k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- vzájemnému naslouchání, respektování názorů druhých
- hodnocení výsledků činnosti skupiny i jednotlivce, k hodnocení

Kompetence občanské - vedeme žáky k:
- zodpovědnosti za zachování životního prostředí a kvalitního života pro budoucí generace
- chápání významu přírodních a společenských hodnot
- dodržování zásad bezpečného chování při pobytu v přírodě
- dodržování zásad bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech
- utváření postojů a hodnot, které respektují rovnoprávnost všech lidí
- k demokratickým přístupům v řešení společenských problémů
- poznávání tradic, zvyků a kultur lidí v jednotlivých oblastech, světadílech

Kompetence pracovní - vedeme žáky k:
- uplatňování osvojených vědomostí, dovedností a návyků v osobním i veřejném životě
- umění orientovat se v terénu, při cestování, v rozmístění výrobních aktivit, pracovních příležitostí a diskutovat o nich

5.7 Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součástí každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a

vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

Vzdělávací oblast je realizována prostřednictvím vyučovacích předmětů Hudební výchova, Výtvarná výchova a Dramatická výchova.

Na I. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na II. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

5.7.1 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Hudební výchova vede žáky k porozumění hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace.

Obsahem předmětu jsou vzájemně se prolínající hudební činnosti – vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové. Jejich prostřednictvím jsou naplňovány výstupy vzdělávacího oboru Hudební výchova stanovené RVP, které jsou doplněny souvisejícími výstupy průřezových témat.

Vyučovací předmět Hudební výchova je vyučován ve všech ročnících I. a II. stupně. Časová dotace je uvedena v Učebním plánu školy.

I. stupeň

Zaměřujeme se především na posilování kladného vztahu žáků k hudbě. Učíme je rozvíjet jejich hudební schopnosti a vytvářet základní hudební dovednosti. Ukazujeme žákům výrazové prostředky hudebního díla a učíme je pracovat s nimi a využívat je k sebevyjádření. Seznamujeme žáky s vybranými hudebními díly.

II. stupeň

Navazujeme na učivo I. stupně a dále rozvíjíme získané dovednosti. Zaměřujeme se na vytváření pozitivního vztahu žáků k hudbě, na rozvoj schopnosti žáků orientovat se v hudebním světě, na vnímání souvislostí mezi hudbou a ostatními druhy umění. Vedeme žáky k tomu, aby se naučili hudbu ve svém životě využívat pasivně i aktivně.

Žáci pracují ve třídě nebo v hudební učebně, součástí výuky jsou návštěvy koncertů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- užíváme hudební činnosti k vytváření pozitivního vztahu žáků k hudbě
- učíme žáky vyhledávat potřebné informace v odborné literatuře a na internetu
- vedeme žáky k aktivnímu objevování písní a jiných hudebních děl
- vedeme žáky k užívání správné terminologie, učíme je orientovat se v notovém zápisu
- vedeme žáky k uvědomění si významu hudby pro jejich život

Kompetence k řešení problémů
- prostřednictvím hudebního materiálu učíme žáky vymýšlet vhodná řešení problému, podporujeme jejich tvořivost
- vedeme žáky nejen k aplikaci osvědčených postupů řešení problému, ale i k hledání postupů nových
- učíme je vnímat vlastní pokroky
- ponecháváme žákům dostatek prostoru pro prezentaci výsledků tvořivé činnosti
- učíme žáky hodnotit výsledky vlastní práce

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky k vzájemnému naslouchání
- pomáháme žákům uvědomit si vztah hudebních a řečových výrazových prostředků
- vedeme žáky k využití získaných poznatků ke zlepšení komunikace
- prostřednictvím hudebně pohybových činností vedeme žáky k uvědomování si vlastního těla, a tím k lepšímu používání i pochopení nonverbální komunikace
- využíváme pocity sounáležitosti, vytvořené společně sdílenými hudebními činnostmi, k posílení přátelských vztahů mezi dětmi a k vytváření příjemné a bezpečné atmosféry ve třídě

Kompetence sociální a personální
- vedeme žáky k vytvoření a dodržování pravidel usnadňujících práci skupiny
- pomocí hudebních her posilujeme přátelské vztahy žáků
- vedeme žáky ke vzájemné ohleduplnosti a toleranci
- vedeme žáky ke sdílení hudebních zkušeností
- ukazujeme jim význam hudby jako prostředku dorozumění mezi lidmi i národy
- vedeme žáky k tomu, aby uměli ocenit hudební projev druhých

Kompetence občanské
- vedeme žáky k úctě k národním symbolům našim i cizím (státní hymny)
- odstraňujeme rasistické a xenofobní předsudky
- prostřednictvím národních písní a děl českých skladatelů posilujeme vztah žáků k národním tradicím a k českému kulturnímu dědictví

Kompetence pracovní
- vedeme děti k bezpečnému užívání hudebních nástrojů a audiovizuální techniky
- učíme žáky zacházet šetrně s hlasem
- společně objevujeme význam hudby pro zdraví člověka

5.7.2 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výtvarná výchova sice nepatří mezi předměty se stěžejním postavením mezi ostatními předměty. Nicméně dovednosti, které si žáci v rámci tohoto předmětu osvojují, mají významný vliv na formování jejich osobnosti a to zejména v oblasti estetického vnímání a kreativity, čímž nepřímo avšak významně ovlivňují práci i v ostatních vzdělávacích oblastech.

Obsahem a cílem práce ve výtvarné výchově je zejména podněcování a rozvoj kreativity žáků. K tomuto účelu je žákům poskytnut co možná nejpestřejší soubor výtvarných činností a námětů.

Předmět je vyučován během celého základního vzdělávání a je vnitřně rozdělen do následujících tematických okruhů:

- osvojování si výtvarných výrazových prostředků – technik a rozvoj schopnosti jejich kombinování
- rozvoj schopnosti výtvarného vyjádření reality
- rozvoj schopnosti výtvarného vyjádření vlastních představ a práce s fantazií
- základní orientace žáků na poli výtvarné kultury
- rozvoj kreativity, smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity a ověřování komunikačních možností a účinků

Tyto okruhy jsou integrovány v učivu všech ročníků a není možné je samostatně vydělit.

Rozmanitost je zajištěna nejen volbou námětů, ale také vyváženým střídáním jednotlivých výtvarných technik v maximálně různorodé posloupnosti v průběhu celého školního roku resp. celé školní docházky.

Veškeré činnosti jsou, ať již otevřeně nebo skrytě, citlivě zařazovány do kontextu dějin umění a estetiky vůbec.

Toto hledisko by však nebylo zdaleka dostačující, výtvarná výchova dává také nepřeberné množství možností k mezipředmětovým přesahům a to zejména směrem k pracovním činnostem (výtvarně řemeslná stránka díla), dějinám a kultuře obecně (hudební výchově, literatuře, tvořivé dramatice, významným dnům atp.).

Jinak řečeno, rozvoj kreativity, jenž je stěžejním a hlavním cílem, je brán v širším slova smyslu. Tedy jednak zaměřen k vlastní osobě žáka - rozvíjení vkusu, osobnostní rozvoj a zajištění dostatku vyjadřovacích prostředků. A také zaměřen na vztah k okolí - umění jako určitá forma komunikace, ale také komunikace nad uměním ..., výtvarná činnost jako metoda k uvolnění vnitřních tenzí a relaxaci.

Volba konkrétních námětů závisí na mnoha faktorech: aktuální potřeby žáků, významné události a výročí, výzdoba školních prostor atp.

Volba technik závisí do značné míry na zvoleném tématu hodiny, zároveň však je vždy dodrženo pravidlo „pestrosti“, tedy střídání různých technických přístupů. Tvůrčí práce by neměla nikdy žáka přestat bavit.

Celkově jde především o vybavení žáků dostatkem vyjadřovacích a technických prostředků pro výtvarnou činnost a uvolněnost při jejich používání - u vyšších ročníků tento přístup k práci logicky vede k upřednostňování kombinovaných technik.

Předmět je vyučován ve všech ročnících, časová dotace je uvedena v Učebním plánu školy, žáci pracují individuálně, případně skupinově, podle charakteru konkrétního námětu, výuka probíhá v odborné učebně, v plenéru, galeriích apod.

K výuce výtvarné výchovy také neodmyslitelně patří návštěva kulturních zařízení (galerie a výstavy) a instalace výtvarných objektů (výzdoba školní budovy) popř. land art (na škole v přírodě apod.)

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k aktivnímu poznávání sebe sama i k poznávání okolního světa a současně k uvědomění, že výtvarná kultura je nedílnou součástí lidské kultury a k uvědomění vazeb výtvarného umění na ostatní druhy umění
- učíme děti pracovat s informacemi, pracovat s různými zdroji informací (literatura, internet atd.) a tyto informace efektivně využívat
- seznamujeme žáky se správnou terminologií a vedeme je k jejímu užívání, současně umožňujeme žákům nahlédnout a pochopit širší souvislosti společenských a kulturních jevů
- vedeme žáky k samostatné kreativní tvorbě, volné experimentaci, umožňujeme žákovi nalézání nových možností uchopení okolního světa a současně ho vedeme ke srovnávání a kritickému náhledu na výsledky své činnosti a následnému vyvozování závěrů pro další činnost
- žáky vedeme k pozitivnímu vzájemnému hodnocení práce s důrazem na individuální možnosti a posun, klademe důraz na poznání smyslu a uplatňujeme individuální přístup ke každému žákovu výtvarnému vyjadřování jakožto významnému obohacení možností každého jedince, hodnotíme žáka převážně formou pozitivní motivace

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky ke vnímání, promýšlení a hledání řešení problémových situací s využitím vlastního úsudku a zkušeností, zadání práce na problému provádíme tak, aby žáka motivoval k hledání řešení
- při řešení problémů vedeme žáky k hledání více variant řešení včetně zvládání nezdarů a hledání optimálního řešení
- problémové úkoly zadáváme tak, aby jejich řešení vedlo žáky k samostatné i týmové práci na jejich řešení, přičemž klademe důraz na využití logického myšlení, empirie, týmové spolupráce
- vedeme žáky k samostatnému ověřování zvolených řešení a současně k vyvozování důsledků z předchozích zkušeností při řešení dalších úkolů
- vedeme žáky ke kritickému nahlížení na vlastní práci a umožňujeme jim rozvíjet schopnost argumentovat a obhájit postupy a výsledky své práce

Kompetence komunikativní
- učíme žáka srozumitelně, souvisle a kultivovaně formulovat své myšlenky a názory
- učíme žáky vzájemnému naslouchání
- seznamujeme žáky s různými výrazovými prostředky a jejich sociokulturním kontextem a učíme žáky využívat tyto znalosti k jejich vlastnímu rozvoji
- seznamujeme žáky s méně obvyklými způsoby komunikaci
- budování společného pocitu sounáležitosti při sdílení procesu výtvarné tvorby využíváme k podpoře pozitivních sociálních vazeb ve třídě

Kompetence sociální a personální
- vedeme žáky ke spoluvytváření a následnému respektování pravidel a k uvědomění, že pravidla usnadňují komunikaci a práci ve skupině
- posilujeme mezi žáky vzájemný respekt a úctu, zpřístupňujeme jim náhled na kvality ostatních jedinců ve skupině a tím přispíváme k upevňování pozitivních mezilidských vztahů
- vedeme žáky k poznání, že názor každého může být přínosem pro celou skupinu a je výhodné ho vyslechnout
- podporujeme u žáků zdravé sebehodnocení

Kompetence občanské
- vedeme žáky ke vzájemnému respektování a toleranci a ke schopnosti nalézat pozitivní stránky druhého
- vedeme žáky k pochopení smyslu a principu zákonů a společenských norem a vlastních práv a povinností
- vedeme žáky k zodpovědnosti při rozhodování a ochotě k pomoci druhému
- prostřednictvím seznámení s kulturním dědictvím posilujeme u žáků pocit národní hrdosti i sounáležitosti s tímto dědictvím a tradicemi a dáváme možnost na tyto navázat při vlastním zapojování se do aktivit školy, vedeme žáky k prezentaci vlastních a společných prací
- klademe důraz na ekologické souvislosti

Kompetence pracovní
- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních pravidel při práci s různými materiály a nástroji
- vedeme žáky k tomu, aby při své práci nepodřizovali vše pouze výsledku, ale aby byli schopni zohlednit i ochranu zdraví, prostředí atd.
- učíme žáky zdravému sebenáhledu a tím i efektivnímu plánování vlastního rozvoje
- poskytuje žákům informace z oblasti povolání souvisejících s výtvarnou činností tak, aby měli představu o možnostech a úskalích při případné volbě takovéhoto povolání

5.7.3 Dramatická výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Dramatická výchova se zaměřuje na osobnostně sociální rozvoj žáků. Prostřednictvím dramatických výrazových prostředků učí žáky orientovat se v sobě,

kultivovaně vyjadřovat své myšlenky, názory a postoje, vnímat svět kolem sebe a reagovat na něj, respektovat druhé, komunikovat s nimi a spolupracovat.
V dramatických hrách a improvizacích mají žáci možnost prozkoumat různé situace z různých pohledů, hledat řešení a odpovědně se rozhodnout.
Rozvíjí v žácích kreativitu a pomáhá žákům nabízet cestu k dramatickému umění a stát se vnímavým a citlivým divákem.
Dramatická výchova na I. stupni je rozdělená na 1. a 2. období.
1. období - 1. - 3. ročník
2. období - 4. - 5. ročník

Práce v jednotlivých třídách I. stupně na sebe navazuje a počítá s prožitou zkušeností a získanou dovedností.

V 1. - 3. ročníku se dramatická výchova zaměřuje na vytváření vztahů ve skupině a prohlubování vzájemného poznání, spolupráce a otevřené komunikace. Pomáhá při objevování vlastní identity a učí žáky fyzicky a psychicky se uvolnit a soustředit se. Rozvíjí smyslové vnímání, rytmické cítění, pohybové a hlasové dovednosti. Obohacuje verbální a neverbální komunikaci a nabízí různé výrazové prostředky pro sebevyjádření a vyjádření představ v herním prostoru s využitím rekvizity a zástupného předmětu. Umožňuje žákům vstoupit do improvizované dramatické situace a v roli, či sám za sebe v situaci jednat. Žáci se učí reflektovat sami sebe i okolní svět.

Dramatická výchova ve 4. - 5. ročníku navazuje na získané zkušenosti a prohlubuje jednotlivé dovednosti z předchozích ročníků. Žáci se v improvizovaných dramatických situacích učí rozpoznávat konflikt a hledají různé způsoby řešení. Zabývají se motivací a důsledky jednání postav a vnímají situaci z více úhlů. Učí se vyjadřovat se různými výrazovými prostředky a přistupovat k problému kreativně, nahlížet na něj a řešit jej. Dramatická výchova pomáhá žákům rozpoznat základní divadelní druhy a poznat různé typy dramatického umění a inspirovat se jimi. Dává prostor pro vlastní tvorbu a její prezentaci. Žák je schopen reflektovat své jednání a práci i práci ostatních. Součástí dramatické výchovy ve 4. - 5. ročníku je dílna autorské tvorby (volné psaní, psaní na námět a jeho další možné rozpracování) spojená s veřejným čtením a jeho reflektováním.

V průběhu I. stupně si žák výtvarnou a písemnou formou zaznamenává svá zjištění a formuluje získané zkušenosti z dramatické výchovy.
Ve 4. - 5. ročníku jsou záznamy žáka rozšířeny o zapisování zážitků a postřehů deníkovou formou. S těmito záznamy pak žák dále pracuje při dramatických situacích. Během roku se žák ke svým záznamům vrací a pracuje s nimi. Slouží mu k rekapitulaci získaných zkušeností a sledování vývoje vlastní práce.
Dramatická výchova je na I. stupni vyučována jednou za 14 dnů v dvouhodinových blocích. V průběhu 4. a 5. ročníku je součástí dramatické výchovy dramatická dílna, která probíhá jako vícehodinový blok.

Výuka je realizována z větší části v kmenových třídách, které se pro práci dramatické výchovy přizpůsobí (jiná pozice stolů a židlí, čistý soustředěný prostor). Počítá i s prací v otevřeném prostoru, kde využívá jeho specifik a možností. Je

doplňována společnými návštěvami různých typů divadelních představení, včetně dětské tvorby.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- vedeme žáky, aby posoudili vlastní pokrok v učení a plánovali si, jakým způsobem své učení zdokonalí tím, že si zaznamenávají svá studijní zjištění a získané zkušenosti; se záznamy žáci dále pracují, sledují vývoj své práce a reflektují ji

Kompetence k řešení problémů
- učíme žáky prostřednictvím skupinových her a herních situací rozpoznávat a přemýšlet o problému, přistupovat k němu a reagovat na něj
- učíme žáky prostřednictvím improvizovaných situací přistupovat k problémům a při variování těchto situací hledat různé způsoby jejich řešení
- pomáháme žákům, aby prostřednictvím herních situací nacházeli řešení a získané zkušenosti mohli aplikovat do svého života
- vedeme žáky, aby reflektovali své jednání v herních situacích i chování ve skupině a byli zodpovědní za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní
- učíme žáky, aby v logickém sledu souvisle a kultivovaně formulovali a vyjadřovali své názory a myšlenky ústní i písemnou formou
- dáváme žákům prostor pro vyjadřování svých názorů a postojů při skupinovém sdílení a podporujeme je při hodnocení jejich jednání ve skupině i hodnocení vlastní práce, práce druhých i práce učitele
- učíme žáky pracovat s literární předlohou, vlastním textem a obrazovým materiálem, který rozpracují do příběhu a zdramatizují;
  v dramatických situacích využívají zvuků, mimiky, gesta a výrazu celého těla a tím rozvíjejí verbální i neverbální komunikaci
- podporujeme žáky, aby využívali všech naučených výrazových prostředků v běžné komunikaci k vytvoření a prohlubování vztahů

Kompetence sociální a personální
- učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině pomocí her a cvičení zaměřených na rozvoj spolupráce a vedeme žáky k pochopení významu pravidel, jejich vytvoření, vztahování se k nim a dodržování
- vedeme žáky, aby si uvědomovali, že jsou součástí skupiny a že se podílejí na vytváření atmosféry ve skupině a pomáháme při prohlubování vztahů ve skupině vytvářením situací podporující důvěru a empatii
- pomáháme žákům při hledání a uvědomování si vlastní identity pomocí herních situací a cvičení posilující sebepoznání a sebedůvěru

Kompetence občanské
- žáci zkoumají vnitřní motivace jednání postav a vžívají se do rolí. Díky výměně rolí vnímají konkrétní situaci z různých úhlů; prohlubujeme tak v žácích schopnost vcítit se do situací ostatních lidí a rozumět jejich motivacím a jednání
- vedeme žáky, aby získávali vztah k dramatickým dílům, dokázali o nich přemýšlet a vnímat je tím, že žáci navštíví různé typy divadelních představení, reflektují zážitky z nich a inspirují se jimi. Žáci prezentují ukázky dramatických děl dle individuálního výběru. Žáci spolupracují na tvorbě inscenačního tvaru, který prezentují před ostatními a tím se aktivně zapojují do kulturního dění

5.8 Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví klade důraz na odpovědnost za zdraví své i zdraví druhých. Přináší podněty pro aktivní ovlivňování zdraví a zdravého prostředí. Seznamuje žáky s dovednostmi preventivní ochrany zdraví jednotlivce, skupiny i celé společnosti. Učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Žáci by se měli dozvědět proč, jak, čím a kdy mohou zdraví ovlivňovat a chránit. Osvojí si dovednosti a způsoby chování, které vedou k zachování a posílení zdraví. Seznamují se s různými druhy nebezpečí, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích. Učí žáky praktickým dovednostem a jejich aplikacím v modelových situacích i v každodenním chodu školy.

Vzdělávací oblast je realizována prostřednictvím vyučovacích předmětů Tělesná výchova, Výchova ke zdraví a Osobnostní a sociální výchova. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí a do celého života školy. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví svým obsahem naplňuje očekávané výstupy uvedených předmětů stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Předmět Tělesná výchova je vyučován ve všech ročnících I. i II. stupně. Výchova ke zdraví je vyučována v 7. - 9. ročníku a Osobnostní a sociální výchova v 6. ročníku. Časová dotace všech uvedených předmětů je uvedena v Učebním plánu školy.

5.8.1 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Tělesná výchova vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Je realizován jako samostatný předmět. Představuje nejdůležitější formu pohybového učení. Umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti. Vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti. Je zaměřen na regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže způsobené pobytem ve škole. Jeho cílem je podporovat všechny cvičence i pohybově handicapované. Odměňovat snahu, úsilí, vytrvalost, zlepšení a tím povzbuzovat jejich sebevědomí.

Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů oboru Tělesná výchova stanovených Rámcovým vzdělávacím programem a související očekávané výstupy průřezových témat.

Vzdělávací obsah je rozdělen do 3 tematických okruhů:

1. Činnosti ovlivňující zdraví
2. Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
3. Činnosti podporující pohybové učení

Vyučovací předmět Tělesná výchova je vyučován ve všech ročnících I. i II. stupně. Časová dotace je uvedena v učebním plánu školy.

Vyučovací předmět Tělesná výchova je vyučován ve dvouhodinových blocích. Je realizován dle typu činnosti - v tělocvičně vybavené odpovídajícím náčiním, na školním hřišti nebo ve volné přírodě. Pohybové činnosti jsou propojovány s dalšími oblastmi vzdělávání jako jsou hudební a estetická výchova, hygiena, první pomoc, biologie člověka, ochrana přírody apod.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení - vedeme žáky k:

- aktivnímu zapojování do jejich pohybového režimu
- chápání souvislostí mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou
- užívání osvojeného názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího
- posuzování pohybových dovedností, měření a vyhodnocování výkonů
- uvědomění si významu pohybu pro jejich zdraví

Kompetence k řešení problémů - vedeme žáky k:

- přemýšlení o problému při zvládání sportovního prvku, hledání cesty k jeho odstranění
- přijatelnému způsobu řešení problémů v souvislosti s nesportovním chováním
- hledání vhodné taktiky při individuálních i kolektivních sportech

Kompetence komunikativní - vedeme žáky k:

- dodržování základních pravidel sportovního chování a jednání, která usnadní komunikaci v tělesné výchově
- vzájemné komunikaci, spolupráci, ohleduplnosti a toleranci při osvojování pohybových dovedností

- vyslechnutí a přijetí pokynů vedoucího družstva
- pořizujeme obrazové materiály ze sportovních akcí a prezentujeme je
- podílení se na organizaci utkání v rámci třídy, mezitřídních utkání i celoškolních turnajů a závodů

Kompetence sociální a personální - vedeme žáky k:
- schopnosti pracovat ve dvojicích, ve skupinách, v týmech
- dodržování pravidel chování a jednání v duchu fair play
- rozvíjení spolupráce při hrách v týmech
- podporujeme snahu, úsilí, vytrvalost, zlepšení a tím i sebedůvěru žáků

Kompetence občanské - vedeme žáky k:
- respektování rozdílů mezi lidmi, ohleduplnosti a taktnímu chování
- zodpovědnosti za následky svého chování a jednání
- umění jednat v krizových situacích - např. úraz spolužáka
- umění odmítat drogy a jiné škodliviny ohrožující zdraví a tělesnou kondici

Kompetence pracovní - vedeme žáky k:
- uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při tělesné výchově a sportu i v běžném životě
- správnému užívání tělocvičného nářadí a náčiní
- měření, zpracování, vyhodnocení a prezentaci výkonů

5.8.2 Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávání v předmětu Výchova ke zdraví je zaměřeno na
- preventivní ochranu zdraví a zodpovědnost za vlastní zdraví
- na základní hygienické stravovací pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky
- na dovednosti odmítat škodlivé a návykové látky
- předcházení úrazům
- získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování
- upevnění návyků poskytnuté základní první pomoci

učivo osobnostního a sociálního rozvoje navazuje a dále rozvíjí již probrané základy v 6. ročníku v předmětu Osobnostní a sociální výchova

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví realizuje část vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a je vyučován v 7. – 9. ročníku.
Časová dotace je uvedena v Učebním plánu školy.

Předmět Výchova ke zdraví úzce souvisí se vzdělávacími obory
tělesná výchova
občanská výchova
a s osobnostní a sociální výchovou
Výuka je průběžně doplňována odbornými přednáškami, účastí žáků na speciálních programech a návštěvami institucí, které se zabývají péčí o děti a mládež.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- zajímáme se o náměty, názory a zkušenosti žáků
- zadáváme úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- zařazujeme metody, při kterých docházejí k řešení nebo závěrům sami žáci
- sleduje při hodině pokrok a vývoj žáků

Kompetence k řešení problémů
- klademe otevřené otázky
- podněcujeme žáky k argumentaci
- ukazujeme žákovi cestu ke správnému řešení prostřednictvím jeho chyb

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- vytváříme příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů
- vytváříme příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální
- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské
- vedeme žáky, aby brali ohled na druhé
- umožňujeme, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost, nebo její výsledky

Kompetence pracovní
- umožňujeme žákům, aby při hodině pracovali s odbornou literaturou a příslušnými technologiemi

- vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- vytváříme pro žáky příležitosti k aplikacím v modelových situacích

5.8.3 Osobnostní a sociální výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Základním znakem osobnosti je její odlišnost od ostatních. Jednotlivé vlastnosti jsou trvalejší a některé se objevují jen v mezních situacích. V osobnosti každého člověka lze nalézt vnitřní konflikty, rozpory a protiklady. Je to prospěšné, protože učení je možné tam, kde existuje napětí, nerovnováha mezi tím, co člověk zná, má a co by chtěl.

Člověk jako jedinečná osobnost, však nežije sám, ale ve společenství ostatních. Do společnosti se začleňuje postupně prostřednictvím nápodoby a identifikace, nejprve v nukleární rodině a později v malých skupinách, jako např. školní třída a škola.

Předmět Osobnostní a sociální výchova pomáhá dětem v jejich začleňování do skupiny. Učí je rozpoznávat cíle chování, své potřeby a jejich kladné uspokojování. Seznamuje je s pojmy sebeúcty, sebedůvěry a úcty k ostatním. Učí je dovednostem účelné komunikace a zvládání konfliktů. Seznamuje je s metodami zvládání stresu a zlosti a pomáhá jim vytvořit zdravou rovnováhu mezi sebou a ostatními.

Osobnostní a sociální výchova se prolíná v průběhu celého základního vzdělávání ve všech předmětech. Vyučovací předmět Osobnostní a sociální výchova je zařazen v 6. ročníku s časovou dotací dvě hodiny jednou za čtrnáct dní (tzn. jedna hodina týdně).

Vzdělávací obsah je rozdělen celkem do šesti tematických okruhů:

1. Cíle chování
2. Sebeúcta, vzájemná úcta a sebedůvěra
3. Účelná komunikace
4. Zvládání konfliktů
5. Metody ovládání stresu a zlosti
6. Rovnováha mezi mnou a ostatními

Žáci jsou při některých činnostech rozděleni do skupin. Výuka probíhá ve třídě nebo mimo budovu školy (skupinové výjezdy do přírody).

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- žák vyhledá a vytřídí informace a na základě jejich pochopení je efektivně využije v procesu řešených situací
- operuje s poznanými odbornými termíny, uvede je do souvislostí a propojí do probíraných celků
- rozpozná smysl a cíl vykonávané činnosti, posoudí své postavení, zhodnotí výsledky a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

- žák vnímá problémové situace, pochopí je, přemýšlí o nich a naplánuje vlastní způsob řešení
- vyhledá informace k řešení problému a použije je
- situaci řeší samostatně a své postupy si ověří
- obhájí své rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- žák se souvisle a logicky vyjadřuje k řešenému tématu
- vnímá a reaguje na názory ostatních, zapojí se do diskuze, správně argumentuje a obhajuje svůj názor
- rozumí probírané tématice, přemýšlí o ní a využije ji k svému zapojení do skupiny
- získané komunikační dovednosti využije ve vzájemných vztazích ve skupině

Kompetence sociální a personální

- žák plnohodnotně spolupracuje ve skupině a podílí se na vytváření jejího přátelského prostředí
- uzná autoritu náhodně či cíleně vybraného vedoucího skupiny a spolupracuje s ním
- hodnotí práce ve skupině a přijímá hlediska druhých

Kompetence občanské

- žák respektuje názor účastníků pracovní skupiny
- podřídí se pravidlům chování v pracovní skupině
- plně spolupracuje při společných aktivitách a naslouchá ostatním
- při společných činnostech vhodně uplatňuje svůj názor je schopen je obhájit

Kompetence pracovní

- žák bezpečně a účinně používá materiály a vybavení
- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změnu činnosti

- získané poznatky a vědomosti dovede využít při běžných aktivitách a v jiných předmětech

5.9 Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce využívá znalostí a zkušeností nabytých v běžném životě. Umožňuje získat a rozvinout soubor vědomostí, pracovních dovedností a návyků potřebných v praktickém životě. Rozvíjí motorické a tvořivé dovednosti žáků.

Obsah uvedené oblasti je realizován v předmětu Pracovní činnosti.

5.9.1 Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Pojetí předmětu směřuje k tomu, aby žáci získali praktické pracovní dovednosti a návyky v různých oblastech lidské činnosti. Uměli volit a používat vhodné nástroje, nářadí, pracovní pomůcky a osvojili si jednoduché pracovní postupy potřebné pro běžný život. Dodržovali zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základy organizování a plánování práce, schopnosti spolupráce a kázně při práci a vytvářeli si aktivní vztah k ochraně a tvorbě životního prostředí. Dokázali se orientovat ve světě práce a vytvořili si pozitivní vztah k ní a odpovědný a tvořivý postoj k vlastní činnosti a její kvalitě.

Vyučovací předmět Pracovní činnosti je vyučován v průběhu celého základního vzdělávání. Časová dotace je uvedena v Učebním plánu školy.

Vzdělávací obsah je rozdělen celkem do devíti tematických okruhů a v jednotlivých ročnících je zařazen následovně:

1. - 5. ročník: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmu
6. ročník: Využití digitálních technologií, Pěstitelské práce
7. ročník: Práce s technickými materiály, Design a konstruování
8. ročník: Svět práce
9. ročník: Finanční a ekonomická gramotnost, Provoz domácnosti

Žáci jsou při některých činnostech rozděleni do skupin. Výuka probíhá ve třídě, v odborné pracovně, dílně, kuchyňce nebo mimo budovu školy (příroda, výstavy, exkurze na vybraná pracoviště).

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- žák samostatně zorganizuje vybranou pracovní činnost a vykoná ji
- vyhledá potřebné informace v dostupných zdrojích, vytřídí je, zpracuje a vyvodí z nich závěry
- zopakuje klíčové poznatky a zhodnotí své znalosti a dovednosti
- posoudí vykonávanou pracovní činnost a realizuje vlastní nápad při jejím výkonu
- zhodnotí svůj výkon, zná jeho smysl a cíl
- prožije úspěch a pocit sebeuspokojení z dobře vykonané práce

Kompetence k řešení problémů

- žák dokáže vnímat problémové situace v pracovním procesu
- ve vhodných případech použije příslušný matematický postup, na jehož základě je možné zvolit správné rozhodnutí
- zhodnotí jejich příčiny, naplánuje a realizuje způsob jejich nápravy
- případným nezdarem se nenechá odradit, posoudí ho, vymyslí a realizuje nápravu

Kompetence komunikativní

- žák se souvisle vyjadřuje k dané pracovní činnosti
- popíše a vysvětlí správný pracovní postup, představí výsledky své práce nebo práce skupiny formou prezentace
- pracuje s různými druhy textů, analyzuje je a vyhledává potřebné informace
- reaguje na návrhy spolupracovníků, zhodnotí je a začlení (nezačlení) do svého pracovního postupu
- obhájí svůj vlastní názor na postup při dané pracovní činnosti

Kompetence sociální a personální

- žák plnohodnotně spolupracuje ve skupině a podílí se na vytváření jejího přátelského prostředí
- uzná autoritu vedoucího pracovní skupiny, kterým je také respektován a hodnocen za vykonanou práci
- zhodnotí výsledky své práce a umí své hodnocení zdůvodnit
- spolupracuje se členy své pracovní skupiny a respektuje jejich práci
- prožije pocit z dobře vykonané práce

Kompetence občanské

- žák respektuje názor účastníků pracovní skupiny
- podřídí se pravidlům chování v pracovní skupině
- je si plně vědom svých práv a povinností v pracovním procesu

- rozumí principům hospodaření veřejných rozpočtů, včetně základních parametrůsociálního systému ČR

Kompetence pracovní

- žák bezpečně a účinně používá materiály, nástroje, nářadí a vybavení potřebné pro zadaný pracovní proces
- dodržuje vymezená pravidla, plní své pracovní povinnosti a vhodně reaguje na nové nebo změněné pracovní podmínky
- dovede využít znalostí, dovedností a zkušeností získaných při pracovní činnosti
- orientuje se v otázkách souvisejících s podnikáním (formy podnikání, typy živností,platební styk aj.)

5.10. Volitelné předměty

5.10.1 Konverzace v angličtině

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Konverzace v angličtině patří do volitelných předmětů, rozvíjí dovednosti žáků získané v hodinách anglického jazyka jednak v oblasti komunikace, ale částečně i v oblasti reálií anglicky mluvících zemí.

Obsahem předmětu je především odstraňování zábran komunikovat v cizím jazyce a rozvíjení dovednosti ho užívat v běžných životních situacích. Výuku Konverzace v angličtině zajišťuje rodilý mluvčí, který je schopen komunikovat pro případ potřeby i v češtině.

Vyučovací předmět Konverzace v angličtině se vyučuje v 7., 8. a 9. ročníku jako povinně volitelný předmět. Časová dotace je uvedena v Učebním plánu školy.

Výuka je realizována v učebně s interaktivní tabulí.

Výchovné a vzdělávací strategie

V rámci práce s jednotlivými tématy žáci získávají tyto základní kompetence:

Kompetence k učení

- žáci operují s obecně užívanými termíny, uvádí věci do souvislostí, propojují poznatky z různých vzdělávacích oblastí

Kompetence k řešení problémů

- žák vnímá nejrůznější problémové situace, rozpozná problém, přemýšlí o příčinách
  nesrovnalostí
- volí vhodné způsoby řešení problémů

- činí uvážlivá rozhodnutí, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých rozhodnutí

Kompetence komunikativní
- žák se vyjadřuje souvisle a kultivovaně
- naslouchá promluvám druhých a vhodně na ně reaguje
- využívá informační a komunikační prostředky
- využívá získané komunikativní dovedností ke kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální
- žák účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu a přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

Kompetence občanské
- žák respektuje přesvědčení druhých, odmítá útlak a hrubé zacházení
- chápe základní principy zákonů a společenské normy
- respektuje tradice a kulturní a historické dědicví vlastního i ostatních národů

Kompetence pracovní
- žák využívá získané znalosti z této oblasti svého zájmu k přípravě na budoucnost a případné profesní zaměření

5.10.2 Výtvarné techniky

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výtvarné techniky jsou rozšiřujícím předmětem výtvarné výchovy. Předmět připravuje žáka na možnost studia uměleckých škol. Je však i příležitostí pro žáky, kteří se výtvarným uměním zabývají a rádi tvoří umělecké předměty.

V předmětu používáme častěji netradiční techniky, ale i základní techniky kresby, malby, modelování a jiných prostorových prací. Žáci jsou podněcováni k svobodnému a uměleckému přepisu skutečnosti a k objevování sebe sama. Dostávají příležitost k experimentování. Používají různé formáty kreslícího kartonu a kombinují materiál. V hodinách jsou však využívány i jiné materiály (textil, vlna, sádra, drát…). Často pracujeme s keramickou hlínou, jako materiálem, který rozvíjí prostorové a hmatové vnímání předmětů.

Žáci se učí pozorně vnímat svět kolem sebe, podporováni ve svébytném a kreativním projevu. Témata a techniky vždy nutně vycházejí ze zvláštnosti dítěte a zkušeností, ale i ze složení skupiny a stupně její vyzrálosti. Ke každému žáku je přistupováno individuálně, s přihlédnutím k jeho nadání a tvůrčí kreativitě. Dítě prožívá uměleckou činností samo sebe ve svém duševnu. Učitel si je vědom, že jeho hodiny mohou pomáhat při harmonizaci vývoje dítěte.(Malba - cit, kresba - rozum, modelování – vůle). Výtvarné techniky mají za cíl především kultivovat emoční a rozvíjet volní složku žákovy osobnosti, podporovat rozvoj jeho tvořivosti, napomáhat objevovat krásu kolem sebe. Je zde obsažena přirozená terapeutická složka v působení na harmonizaci osobnosti.

Vzdělávací cíle:
- začlenění uměleckých aktivit jako přirozené součásti celého vyučování
- rozvíjení tvořivého přístupu ke všem oblastem života
- vnímání estetiky uměleckých děl i prostředí kolem nás
- posilování sebedůvěry žáků
- poznávání národní kultury
- rozvíjení smyslového vnímání, jemné i hrubé motoriky, zjemnění vnímání neverbálních prostředků komunikace
- rozvíjení schopnosti spolupracovat

Předmět výtvarné techniky je zařazen jako volitelný pro žáky 7.- 9. ročníku.

Vyučovací předmět je vyučován ve speciální učebně keramiky, v učebně výtvarné výchovy nebo v plenéru. Je doplňován návštěvou výstav a galerií, muzeí. Časová dotace je uvedena v Učebním plánu školy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- zvyšujeme častým opakováním a cvičením motorických dovedností (kresba, malba, modelování) jistotu provedení
- obohacujeme představy získané v naukových předmětech o smyslový prožitek a tím přispíváme k jejich lepšímu zapamatování, prožívání
- zlepšujeme prostorovou orientaci a odhad, ale i spolupráci „ruka oko“ (pro děti trpící poruchami učení velmi důležité)

Kompetence k řešení problémů
- rozvíjíme schopnosti svobodně uměleckou cestou přistoupit k řešení zadaného tématu

Kompetence komunikativní
- rozšiřujeme u žáků slovní zásobu o odborné pojmy
- cíleně učíme vyjádřit slovy svůj prožitek a cíl svého snažení
- neverbální komunikací ve výtvarném umění dáváme dětem možnost se vyjádřit i jiným způsobem

Kompetence sociální a personální
- při společné přípravě a úklidu materiálu rozvíjíme spolupráci
- úspěchem v tvořivosti posilujeme sebevědomí i jinak méně schopných žáků
- posilujeme etické cítění

Kompetence občanské
- učíme žáky kultivovat vlastní vkus
- učíme žáky respektu a uznání tvůrčího snažení druhého

Kompetence pracovní
- utváříme pozitivní vztah k uměleckým a manuálním činnostem
- zlepšujeme schopnost pracovat na základě slovního návodu a předvedené ukázky
- dodržujeme zásady bezpečnosti při práci, používání ochranného oděvu
- zlepšujeme schopnost přiměřené pracovní výdrže při samostatné tvůrčí práci
- žáky učíme posuzovat vlastní výsledek práce a porovnat s prací ostatních

5.10.3 Domácnost

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Dovednosti, které si žáci v rámci předmětu Domácnost osvojují, jsou užitečné pro jejich budoucí praktický život a případnou profesní orientaci. Umožňuje jim též získat nový pohled na činnosti, které dosud sledovali v domácím prostředí z povzdálí. Žáci zde dostávají prostor pro získání a upevnění základních dovedností a návyků spojných s vedením a provozem domácnosti a osvojení si pracovních postupů hlavně při přípravě pokrmů.

Obsahem předmětu je zprostředkování činností z praktického života žákům ve školním prostředí. Na základě materiálních podmínek školy je tento předmět

zaměřen na tematický celek Výživa v rodině, ale objevují se zde i úseky z Vedení domácnosti, Kultury bydlení a Kultury odívání**.**

Vyučovací předmět Domácnost je zařazen jako volitelný pro žáky 7.- 9. ročníku. Časová dotace je dvě hodiny týdně v jednom bloku.

Výuka je realizována jednou za čtrnáct dní v běžné učebně – teoretická část a jednou za čtrnáct dní ve cvičné kuchyňce – praktická část. Je doplňována návštěvami tematických výstav (zaměřených na bydlení, vybavení kuchyní, design apod.) a videoprogramy o bydlení a vaření.

Součástí každé hodiny teorie je příprava na praktickou hodinu – výběr receptů, soupis potřebných surovin, rozpočet.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledání a třídění informací a jejich propojení s praxí (recept – nákup - příprava)
- vedeme žáky k aplikaci získaných matematických znalostí a dovedností při převádění jednotek hmotnosti a objemu a dopočítávání příslušných poměrů v receptu
- ukazujeme žákům na základě praktického nezdaru (připálí, přesolí atd.) vyvození závěrů pro využití do budoucna

Kompetence k řešení problému

- vedeme žáky k samostatnému řešení takových problémů, jako je chybějící kuchyňský nástroj či surovina
- vedeme žáky k tomu, aby se nedali odradit případným nezdarem (např. smetana se neušlehá, nebo se přešlehá na máslo)
- vedeme žáky k používání osvědčených způsobů, ale i objevování nových postupů
- vedeme žáky k odpovědnosti za své činy - neuváženým přístupem může jedinec pokazit práci celé skupiny (salát moc okyselí, přesolí apod.)

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tomu, aby uměli souvisle popsat postup při přípravě nějakého pokrmu, umí ho i stručně zapsat
- vedeme žáky k tomu, aby byli schopni při práci ve skupině vydávat jednoduché pokyny tak, aby skupina splnila svěřený úkol úspěšně

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky při praktických činnostech k práci ve skupině

- vedeme žáky k vytváření týmové strategie a k umění přijmout svěřenou roli a tím pozitivně ovlivnit kvalitu společné práce
- vedeme žáky k vytváření příjemné atmosféry ve cvičné kuchyňce
- vedeme žáky k umění požádat o pomoc, ale také umět pomoc poskytnout
- vedeme žáky k umění diskutovat, předávat zkušenosti z jejich rodin k danému tématu. Pokud nesouhlasí, umí to kultivovaně a ohleduplně dát najevo. Umí přijmout nesouhlas se svým názorem.

Kompetence občanské
- vedeme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích, které mohou ve cvičné kuchyňce nastat (říznutí se, polití horkou vodou, popálení atd.)
- vedeme žáky k chápání ekologických souvislostí – šetření energiemi, vodou, tříděný odpad

Kompetence pracovní
- vedeme žáky k bezpečnému užívání kuchyňských nástrojů a el. spotřebičů
- vedeme žáky k adaptování se na změněné pracovní podmínky
- vedeme žáky k přístupu k výsledkům pracovní činnosti z hlediska kvality, hospodárnosti, ochrany zdraví sebe i druhých a ekologie
- vedeme žáky k využívání znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje
- vedeme žáky k rozvoji podnikatelského myšlení (provozování vlastní restaurace apod.)

5.10.4 Přírodopisná praktika

Charakteristika volitelného předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Obsahem předmětu Přírodopisná praktika je komplexní rozšiřování a prohlubování vzdělávacího oboru Člověk a příroda. Předmět úzce souvisí i s průřezovým tématem Environmentální výchova.

Cílem je budování a rozvíjení pozitivního vztahu k přírodě a vytváření postojů, které jsou v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje. Prostředkem je prožitkové poznávání přírody (přírodovědné vycházky, práce s přírodninami, vlastní badatelská práce), výklad i skupinová práce.

Vyučovací předmět Přírodopisná praktika je zařazen jako volitelný pro žáky 7. - 9. ročníku. Časová dotace je dvě hodiny týdně v jednom bloku.

Výchovné a vzdělávací strategie

- učitel volí takové strategie, které umožňují rozvoj všech klíčových kompetencí
- žákům je umožněno samostatně či v týmech pozorovat, experimentovat
- učitel předkládá dostatek učebních textů, odborných článků, umožňuje žákům pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi, internetem
- učitel zařazuje metody, při kterých jsou žáci vedeni k samostatným řešením problémů
- žáci jsou vedeni k plánování postupů při plnění úkolů
- učitel zadává komplexní úkoly, které zahrnují informace a poznatky z celého vzdělávacího oboru Člověk a příroda
- učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- učitel vede žáky k dodržování pravidel bezpečného a ohleduplného chování v přírodě
- učitel dává žákům příležitost přírodu si vlastnoručně „osahat“

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1. Hodnocení žáka ve škole

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím níž získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, v čem se zlepšil a v čem chybuje. Nedílnou součástí hodnocení musí být návod, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil.

Důraz klademe na schopnosti a možnosti dítěte.

Hodnotíme dosaženou úroveň očekávaných školních výstupů a individuální pokrok a úsilí, tedy práci, ne dítě.

Bezpečné prostředí pro žáka vytváříme povzbuzováním, trpělivostí, vstřícností a preferováním pozitivního hodnocení.

Respektujeme žákovo právo vědět, v čem a proč bude vzděláván a kdy, jakým způsobem a podle jakých kritérií bude v určité fázi vzdělávacího procesu hodnocen. Žáky vedeme k odpovědnosti za vlastní práci a chování. Dáváme jim dostatečný prostor pro sebehodnocení a hodnocení práce a chování spolužáků, k poznávání vlastních chyb a k jejich řešení.

To vše by mělo napomáhat k posilování žákovy vnitřní motivace k efektivnímu učení.

6.2 Pravidla pro hodnocení žáka

6.2.1 Způsoby hodnocení

Základem formálního hodnocení žáků je klasifikace v pětistupňové stupnici.

Vyučující je při klasifikaci povinen dodržovat platné právní předpisy a vnitřní normy školy, zejména vnitřní klasifikační řád.

Výroční hodnocení provádíme klasifikací, kterou v 1. a 2. ročníku doplňujeme širším slovním hodnocením na vlastním blanketu. Od 3. ročníku používáme známky 1 - 5 a slovní hodnocení u žáků se specifickými poruchami učení po doporučení školní psycholožky a na základě písemného souhlasu rodičů.

Výsledná klasifikace není aritmetickým průměrem známek.

Termíny souhrnných opakování a písemných prací delších 20 minut jsou na II. stupni s týdenním předstihem zapisovány do třídní knihy. V jeden den může být zařazena pouze jedna takováto činnost.

Učitelé užívají různé metody hodnocení a preferují ty, které žákovi nejvíce vyhovují.

Na konci 9. ročníku žáci vypracují a prezentují absolventskou závěrečnou práci z vlastního tématu.

6.2.2 Kritéria hodnocení žáka

6.2.2.1 Kritéria pro hodnocení individuálního žákova výkonu

Ve všech předmětech jsou žáci vedeni ke vzájemnému posuzování práce i k objektivnímu sebehodnocení a to s ohledem na kritéria stanovená vyučujícím na začátku školního roku a zapsaná v záhlaví sešitu na daný vyučovací předmět.

6.2.2.2 Kritéria pro hodnocení ústní prezentace

referáty, připravená i nepřipravená vystoupení zadané přiměřeně věku a dítěti, skupinové práce

1. věcná správnost

přiměřená délka

schopnost reagovat na dotazy

množství a rozmanitost použitých zdrojů informace

2. spisovný jazyk

vyjadřování se v celých větách

plynulost

srozumitelnost s ohledem na vady řeči

schopnost vysvětlit význam použitých odborných výrazů

3. schopnost zaujmout posluchače způsobem prezentace

přiměřená hlasitost

6.3. Autoevaluace školy a její autoevaluační činnost

SoZŠ Integrál patří mezi školy podporující zdraví. Z tohoto důvodu pravidelně jedenkrát za čtyři roky vyhodnocuje plnění Školního projektu zdraví s možností využívat hodnotící projekty Státního zdravotního ústavu INDI 9 a INDI 12. Porovnávání výsledků jednotlivých šetření se týká pohody prostředí, zdravého učení a otevřeného partnerství. Šetřeny jsou tři skupiny respondentů – žáci, jejich rodiče a zaměstnanci školy.

Pro zjišťování úrovně zvládnutí vědomostních oblastí a klíčových kompetencí není zatím možno využít žádný z produktů nabízených firmou SCIO nebo KALIBRO vzhledem ke specifikaci našich žáků a nemožnosti splnit kritéria a podmínky nastavené pro běžnou populaci. Bude nutno proto zatím využívat vlastních nástrojů pro autoevaluaci (srovnávací písemné práce) a vyvíjet postupně další ve spolupráci se školami podobného zaměření. Jedním z příkladů mohou být i nově zavedené obhajoby výstupních prací žáků 9. ročníku.

Mezi naší školou hojně využívané autoevaluační mechanismy patří vzájemné hospitace, určení uvádějících učitelů novým kolegům, náslechy studentů pedagogických fakult, kontrolní a hospitační činnost vedení školy, rozbory školní dokumentace a prací žáků.

Specifický úhel pohledu vnáší do vyhodnocování školní psycholog, který realizuje sociometrii pravidelně v 6. ročníku, a po dohodě s třídními učiteli i ve třídách ostatních bez ohledu na věk žáků. Důležitým faktorem je jím prováděná průběžná diagnostika žáků a posuzování tzv. přidané hodnoty. Nezanedbatelný

význam má i kariérové poradenství žáků 8. ročníku realizované v souvislosti s volbou střední školy a pravidelná pozorování žáků ve třídách při výuce.

6.3.1 Oblasti autoevaluace, její cíle, kritéria a nástroje v časovém harmonogramu

Okruhy stanovené SoZŠ Integrál pro vlastní hodnocení jsou v souladu s oblastmi určenými Vyhláškou č.15/2005 Sb.

Hodnocení podmínek ve vzdělávání

CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE	ČASOVÝ HARMONOGRAM
Dostatečná vybavenost školy	Dostatek pomůcek a učebnic	Rozhovor se správci kabinetů Objednávky zboží Inventarizace	Květen Červen 1x ročně
Dostatek prostorů pro provoz školy	Zajištění pronájmu tělocvičny pro každý školní rok	Rozhovor, objednávka	Červen
Sledovat a vyhodnocovat finanční situaci školy	Hospodaření školy je vyrovnané	Externí audit	Duben
Získat dostatek kvalitních zájemců o studium	Počet a kvalita přijatých žáků	Analýza zápisových listů, vyšetření školního psychologa, zodpovědné vyhodnocování diagnos-tických pobytů	Průběžně

Hodnocení výchovně vzdělávacích strategií

CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE	ČASOVÝ HARMONOGRAM
Dostatečná nabídka volitelných předmětů	Nabídka koresponduje se zájmem žáků	Anketa	Červen

Dobré klima školy	Kladné hodnocení min. 50% respondentů	Dotazník pro žáky, rodiče a zaměstnance školy Pozorování	1x za 2 roky - květen Průběžně
Aktivní práce Rady žáků	Počet a kvalita pořádaných akcí	Pozorování Dokumentace školy	Průběžně
Zvýšení spolupráce s rodiči	Spokojenost rodičů se školou	Rozhovor Zápis do 1. ročníku Dotazník	Při třídních schůzkách a konzultacích duben 1x za 2 roky

Hodnocení průběhu vzdělávání

CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE	ČASOVÝ HARMONOGRAM
Zařazování jiných než frontálních metod do výuky	Většina učitelů používá aktivizační metody a žáci je hodnotí kladně	Hospitace vedení školy v hodinách	1x ročně u každého vyučujícího
Přínosy individuálního přístupu k žákům	V hodnocení pedagogů se objevuje kladná reflexe na individuální práci s žáky	Zprávy vyučujících pro pedagogické rady Analýza činnosti výchovného poradce, metodika prevence	4x ročně Květen
Účinnost projektové výuky a týmové práce	Prezentace výstupů z akcí	Výstupy z projektů	Průběžně
Četnost a smysluplnost mimoškolních akcí	Kvalita a počet navštívených akcí	Rozhovor s učiteli Dotazník pro žáky	Průběžně 1x ročně

Hodnocení výsledků žáků

CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE	ČASOVÝ HARMONOGRAM

Dostatečná vědomostní úroveň žáků	Úroveň vědomost-ních testů je srovnatelná s předchozími roky	Vlastní srovnávací testy z ČJ, AJ a M	Min. 2x ročně
Osvojení si klíčových kompetencí žáky	Výstupní hodnocení žáků	Záznamový arch pro každého žáka – systematické sledování vývoje	Průběžně
Žáci 9. ročníku vypracují výstupní práci, kterou na závěr studia obhájí před komisí školy	Kvalita výstupní práce i prezentace dle předem stanovených kritérií	Výstupní práce žáků – jejich hodnocení vyučujícími, ostatními žáky, rodiči	Květen, červen
Dostatečná úspěšnost absolventů školy při přijímacím řízení na SŠ	Přijetí všech absolventů v 1. kole přijímacích řízení	Zpětná vazba od žáků Rozhodnutí škol o přijetí žáků	Duben

Hodnocení řízení školy

CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE	ČASOVÝ HARMONOGRAM
Pedagogický sbor je stabilní	Míra fluktuace pedagogů nepřesáhne 10% za školní rok	Dokumentace školy	Červen
Zavést systém profesního hodnocení a autoevaluace jednotlivých pedagogů	Existuje systém hodnocení	Výsledky hospitační činnosti Portfolio učitele	1x za 2 roky - únor
Vyhodnotit četnost, kvali- tu a účelnost DVPP	Počet navštívených DVPP	Rozhovor s kolegy Přehledy navštívených kurzů Reference o kurzech pro kolegy	Červen Na pedagogických radách
Dodržovat strategický plán školy	Úroveň plnění	Vyhodnocení jednotlivých dílčích oblastí	Březen

Hodnocení úrovně výsledků práce školy

CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE	ČASOVÝ HARMONOGRAM
Využívání kapacity školy	Naplněnost školy je minimálně 90%	Rozbor zahajovacího výkazu a měsíčních hlášení pro MHMP	Říjen 1x měsíčně
Dodržování stanovené- ho plánu práce na školní rok	Plán bude dodržen alespoň ze 75%	Výroční zpráva Rozbor dokumentace školy	Září Červen
Získávání mimorozpočtových finančních zdrojů	Škola je úspěšná v grantovém řízení každý rok min. z 50%	Analýza žádostí Hodnocení rozvojových projektů	Únor Červen
Plnění investičních záměrů	Každý rok bude provedena investice do školní budovy a jejího vybavení	Rozbor plnění investičního plánu	Září